

PRIMER CONGRÉS CATALÀ D'ANTROPOLOGIA

30/01/2020 a 1/02/2020

Seu del congrés:

Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

Campus Catalunya / Av. Catalunya, 35 / 43002 Tarragona

ORGANITZA

COL-LABORA

ÍNDIX

Presentació	3
Programa.....	4
Acte inaugural	7
Simposis.....	8
Espais transversals	43
Espai Professional	43
Espai Audiovisual.....	44
Espai Artístic	47
Espai Docència	49
Espai Recerca.....	50
Espai Publicacions.....	51
Protocol contra l'assetjament	52
Relació de simposis.....	53
Relació d'espais transversals	55

PRESENTACIÓ

El Primer Congrés Català d'Antropologia (CoCA) té com a objectiu crear un punt de trobada de l'Antropologia Social i Cultural a Catalunya. Des de la constitució dels primers departaments i àrees d'Antropologia al nostre país, s'ha anat configurant un àmbit de recerca i de professionalització. Actualment ens trobem en un moment de maduració i creixement de la disciplina. En aquest context, és important construir espais de trobada i d'intercanvi per tal de generar vincles i sinergies, reforçar complicitats i garantir la consolidació de l'Antropologia a Catalunya.

El Congrés pretén contribuir a la promoció i difusió de l'Antropologia a Catalunya i actuar com a una plataforma per a donar visibilitat a la nostra disciplina. El Comitè Científic del Congrés està format per representants de les diferents universitats i centres de recerca catalans i de les organitzacions d'Antropologia de Catalunya. Per tal d'esdevenir un espai de debat i reflexió conjunta s'ha organitzat a partir dels simposis, les comunicacions i les activitats transversals que han proposat les persones que s'hi han vist implicades. L'àmplia resposta que ha tingut la convocatòria confirma l'oportunitat de la iniciativa i convida a preveure l'èxit del Congrés i la seva consolidació a partir de noves convocatòries en el futur.

Comitè Organitzador i Científic

Oriol Beltran (Universitat de Barcelona). Coordinador

Jordi Roca (Universitat Rovira i Virgili, Institut Tarragonès d'Antropologia)
Coordinador

Elisenda Ardèvol (Universitat Oberta de Catalunya)

Jordi Gascón (Universitat de Lleida, Universitat de Barcelona)

Camila del Màrmol (Universitat de Barcelona)

Josep Martí (Institució Milà i Fontanals-CSIC)

Araceli Muñoz (Institut Català d'Antropologia)

Saida Palou (Universitat de Girona)

Montserrat Ventura (Universitat Autònoma de Barcelona)

Tasques d'administració

Elizabeth González (tècnica CoCA)

Montse Martos (secretaria ICA)

Maria Gil (manteniment web)

Pedro Fernando Marta (tècnic URV)

Clàudia Anleu (secretaria ITA)

PROGRAMA

Dijous, 30 de gener

10:00-12:00h.

Obertura de la Secretaria del congrésSala de Graus

12:00-14:00h.

S19. La cuestión urbana, hoy: ciudad y conflicto en el siglo XXI aula 505

S05. El conflicte en contextos de patrimonialització, la patrimonialització
en contextos de conflicte aula 506

S10. Efectes de la biomedicina sobre els processos de salut/malaltia/
atenció en la vida i els cossos de les persones: una perspectiva des
de l'antropologia de gènere..... aula 507

S16. Nous imaginaris sobre els processos d'identificació i opressió.
Problematitzacions i aproximacions crítiques al gènere, la identitat
i la diversitat (1)..... aula 516

ET Professional. Transversalidades: la profesionalización de la
antropología..... aula 522

ET Audiovisual. Els caçadors d'ombres aula 521

14:00-16:00h.

Pausa

16:00-18:00h.

S22. L'esport a l'espai públic del segle XXI. Oportunitats i limitacions aula 505

S06. La resistència del concepte d'àrea cultural: repensant la seva
presència actual en l'acadèmia, els museus i la societat..... aula 506

S07. Reproducció estratificada i mobilitat en un context d'*austeritat*
i de declivi de la fecunditat: qüestionant la justícia reproductiva aula 507

S16. Nous imaginaris sobre els processos d'identificació i opressió.
Problematitzacions i aproximacions crítiques al gènere, la identitat
i la diversitat (2)..... aula 516

S20. Antropologia Jurídica: l'etnografia de les justícies estatals aula 522

ET Docència. Ritualitats aula 521

18:00-18:30h.

Pausa

18:30-20:00h.

Acte inaugural..... Aula Magna

Presentació del CoCA

Taula de debat Hegemonies, precarietats i dependències:
els contextos de producció del coneixement antropològic

20:00-21:00h.

Actuació de la companyia Corrandes son Corrandes Aula Magna

Coca i cava Aula Magna

Divendres, 31 de gener

09:00-11:00h.

- S21. Som acollida? Conceptualitzacions i debats des de l'antropologia..... aula 505
 S15. D'ençà de la Convenció de Salvaguarda del Patrimoni Cultural
 Immaterial: diàleg entre antropologia, polítiques globals i locals? aula 506
 S01. L'Àfrica revisitada. Una mirada des dels marges postcoloniais i la
 lluita de la sobirania aula 507
 S27. Homes i cura: una trans/formació en marxa? aula 523
 ET Recerca. Recerques emergents aula 522
 ET Audiovisual. Transformacions i món rural aula 521

11:00-11:30h.

Pausa

11:30-13:30h.

- S02. Antropologia feminista i de la salut: explorant els marges del
 patriarcat i les hegemonies psi en salut mental, gènere i sexualitat.... aula 505
 S28. Comunicació indígena, patrimonialització, activisme polític i noves
 formes de governabilitat aula 506
 S25. El Marroc i l'Islam. Entre les reinvençions del passat i les
 reapropiacions del present aula 507
 S04. Reflecting on historical and current musical and ethno-musicological
 encounters and their consequences..... aula 523
 ET Recerca. Recerca i transferència..... aula 522
 ET Audiovisual. Imaginaris, joventut i decolonialitat..... aula 521

13:30-15:30h.

Pausa

15:30-17:30h.

- ET Docència. Doctorands en discussió: la vida d'antropòlegs futurs aula 505
 S30. Els museus etnològics a Catalunya. Reptes i interrelacions amb
 l'antropologia social aula 506
 S14. Vulnerabilitat sociocultural i estratègies de supervivència: escenaris
 de precarietat i àmbits d'intervenció (1) aula 507
 S11. Horitzons posthumanistes: Nous reptes epistemològics per a
 l'antropologia (1) aula 523
 ET Professional. Antropologia in situ..... aula 522
 ET Artístic. Experiències entre l'art i l'antropologia aula 521

17:30-18:00h.

Pausa

18:00-20:00h.

- S29. Règims d'(im)mobilitat, sistemes de control i noves formes d'exclusió social i de precarització aula 505
- S08. La presentació de l'ocult a la vida quotidiana: religió i noves espiritualitats en contextos urbans..... aula 506
- S14. Vulnerabilitat sociocultural i estratègies de supervivència: escenaris de precarietat i àmbits d'intervenció (2) aula 507
- S11. Horitzons posthumanistes: Nous reptes epistemològics per a l'antropologia (2) aula 523
- ET Professional. El patrimoni etnològic a Catalunya. Gestió pública, legislació i equipaments..... aula 522
- ET Audiovisual. Resiliències i resistències..... aula 521

20:00-21:00h.

- Sopar a peu dret Sala de Juntes
- Festa del CoCA (a determinar)

Dissabte, 1 de febrer

09:00-11:00h.

- S18. Mobilitats desbocades: informalitat, inseguretat i col·lapse en les noves i velles infraestructures de transport aula 505
- S23. (Dis)capacitando el cuerpo antropológico: debates pendientes entre la Antropología y los Estudios Críticos de la Discapacidad aula 506
- S31. Antropología e historia cultural de las fronteras en América Latina: las zonas de contacto como laboratorios epistemológicos..... aula 507
- S26. L'antropologia en el context de les Illes Balears i Pitiüses aula 523
- S03. Conservació a l'Antropocè: recombinant el camp i la ciutat..... aula 522
- ET Llibres. Presentació de llibres..... aula 521

11:00-11:30h.

Pausa

11:30-13:30h.

- S09. Ser campesina/o hoy en día: retos y estrategias para una vida digna en la era agroindustrial..... aula 505
- S24. Antropologías, turismos, etnografías y enfoques interdisciplinarios aula 506
- S12. L'antropologia social en el maneig i la gestió sostenible del medi natural: la naturalesa com a subjecte de drets aula 507
- S13. Incerteses del sistema alimentari: precarització, particularismes, malbaratament i nous riscos alimentaris aula 523
- S17. The ritual use of psychoactive plants in Catalonia aula 522
- ET Revistes. Les revistes d'antropologia a Catalunya: present i futur..... aula 521

13:30-14:30h.

- Cloenda del congrés..... Sala de Graus

ACTE INAUGURAL

Hegemonies, precarietats i dependències: els contextos de producció del coneixement antropològic

La taula de debat inaugural té com a objectiu plantejar una discussió sobre el marc actual de la recerca antropològica situant-la en el seu context social, polític, econòmic i afectiu d'emergència. Es tracta de visibilitzar i reflexionar sobre un conjunt de pràctiques que no conformen simplement el context exterior de la producció del coneixement, sinó que són una part indestriable d'aquest procés. Això implica pensar com, d'una banda, les condicions laborals, els requeriments de les convocatòries de finançament, l'oferta de places i llocs de treball, els criteris d'acreditació i avaluació de la producció científica i, de l'altra, l'increment de la burocratització, però també les trajectòries individuals, familiars i afectives, o la mobilitat acadèmica i personal, entre d'altres, són condicionants que determinen l'orientació i el desenvolupament de la investigació.

Com es relacionen aquestes condicions de producció del coneixement antropològic amb les nostres pròpies recerques? Com les afecten? Com es construeixen i són travessades per determinants de gènere, de classe o d'origen ètnic, entre d'altres? A partir de la intervenció de tres persones amb trajectòries diferents dins d'aquest context, pretenem obrir un espai de debat i de reflexió conjunta sobre les circumstàncies que ens afecten col·lectivament com a comunitat professional i científica.

Participants

Diana Mata-Codesal

Doctora per la Sussex University. Antiga investigadora postdoctoral a les universitats de Deusto, UNAM i Pompeu Fabra. Forma part de l'Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà (OACU) i del Grup de Recerca en Gènere, Identitat i Diversitat (GENI).

Giacomo Loperfido

Doctor per l'EHESS i la Università degli Studi di Bergamo. Ha tingut una Post-Doctoral Research Fellow a la University of Fort Hare i una beca postdoctoral a la University of the Western Cape (Sud-àfrica). Ha estat investigador contractat pel projecte *Grassroots Economics* (GRECO) de l'European Research Council.

Jordi Gascón

Doctor per la UB. Ha treballat des del 1995 en l'àmbit de la cooperació internacional, on ha estat coordinador de l'àrea de projectes de la Xarxa de Consum Solidari i de l'àrea d'anàlisi del Foro de Turismo Responsable. Actualment és professor lector a la Universitat de Barcelona i forma part de l'Observatori de l'Alimentació (ODELA).

Modera: Camila del Màrmol (UB)

SIMPOSI

Simposi 1

L'Àfrica revisitada. Una mirada des dels marges postcoloniais i la lluita de la sobirania

Coordinació: Yolanda Aixelà-Cabré (IMF-CSIC) i Gustau Nerín (UB)

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 507

Els països africans presenten reptes que es detecten des dels estudis subalterns, postcoloniais i decoloniais en temes cabdals com la representació de la diversitat, les formes d'intercanvi econòmic, i el reconeixement d'especificitats en tradicions culturals, històriques i col·lectives. El període colonial no va facilitar la visibilitat, ni l'autonomia de moltes poblacions i, quan s'arriba a la independència, moltes mancances no són corregides i d'altres s'aguditzen. Cal doncs una revisió que repassi algunes de les rèmores més importants de la colonització en la construcció identitària postcolonial, en part perquè algunes de les afirmacions col·lectives es van construir des d'un efecte mirall que va afectar al seu poder i influència en els temps postcoloniais. Tanmateix, estudis recents forcen una reflexió àmplia sobre l'impacte de les sobiranes no-estatsals com a elements que posen de relleu sinèrgies pròpies en el camp econòmic i identitàri. Tot plegat imposa la necessitat de promoure revisions sobre la reconfiguració de moltes comunitats africanes del segle XXI, grups que requereixen una reflexió àmplia sobre els processos globals i globals en els que s'estan inserint dins dels marcs nacionals i transnacionals.

Comunicacions

1. Alba Valenciano-Mañé (Universitat de Leipzig)
L'Estat en proxy? Etnografiant sobiranes corporatives a l'estuari del Muni (Guinea Equatorial)
2. Cristina Enguita (ISGlobal)
Indigenisme a l'Àfrica (o la mobilització política de la diferència): el cas de la comunitat Mbororo a Camerun
3. Gustau Nerín (UB)
La missió a la Guinea Equatorial (1884-1968): entre la sobirania espiritual i la material
4. Joan López Alterachs (URV)
Congo, experiències de desarrelament cultural. Imperialisme, neocolonialisme i globalització
5. Yolanda Aixelà (IMF-CSIC)
Patrimoni contestat en un país dictatorial. De la Plaça del Rellotge colonial a Nkum Was de Bata (Guinea Equatorial)
6. Enrique Martino (UCM)
El dinero en la Guinea Ecuatorial colonial y poscolonial
7. Celeste Muñoz (UB)
Segregació i assimilació jurídica. El sistema judicial a la Guinea franquista
8. Mariona Rosés Tubau (UB)
El conflicte com a oportunitat a l'Àfrica. Visibilització d'alternatives locals davant propostes estatals per a la resolució de conflictes
9. Mar Garcia (UAB)
Discurs antropològic i figures de l'exotisme en l'elaboració de l'ethos de l'escriptor africà

Antropologia feminista i de la salut: explorant els marges del patriarcat i les hegemonies psi en salut mental, gènere i sexualitat

Coordinació: Xavier Cela Bertran i Elisa Alegre Agís (URV, UOC)

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 505

Des dels estudis en antropologia mèdica i antropologia feminista s'ha treballat extensament sobre els problemes de salut mental. No obstant, hi ha una tendència hegemònica que segueix centrant els treballs en alguns temes concrets, especialment al voltant de la patologització del món femení i la sobremedicalització en funció del gènere. Però, quan ens situem en altres escenaris del camp de la salut mental, com ara els trastorns mentals greus i la seva relació amb el món heteropatriarcal i institucional, trobem que la variable de gènere segueix estant sovint oblidada -o relegada a la perifèria dels processos de salut/malaltia/atenció-, naturalitzada o abordada de manera superficial, des d'una perspectiva binarista, essencialista i amb una manca d'estudis inter-genèrics. Una manca de profunditat a nivell qualitatiu i de diàleg interdisciplinari, en el tant mencionat trinomi "bio-psico-social". La tendència, malauradament, és la de seguir treballant d'una manera aïllada i inclús hermètica des de les disciplines mèdiques, les ciències de la salut i les ciències socials.

Des d'un punt de vista pràctic i buscant formes de generar impacte en el sistema sanitari en salut mental, cal establir diàlegs entre perspectives, per anar cap a una antropologia mèdica i feminista aplicada que tingui ressonància en la comprensió de les realitats de les persones amb patiment subjectiu. Partim de la necessitat de tenir en compte la identitat sexual i de gènere i les violències relacionades amb el gènere (masclistes i LGTBIfòbiques) com a un eix de desigualtat determinant en l'àmbit de la salut mental, un punt de partida per construir formes d'atenció-cures en base a una mirada interseccional i interdisciplinària.

Comunicacions

1. Assumpta Jover Leal i Arantxa Grau Muñoz (UV)
L'etnografia virtual com a ferramenta d'accés a espais privilegiats a l'estudi de l'agorafòbia
2. Jesús Martínez Sevilla (UGR)
Discursos y prácticas de cuidados en una asociación de personas diagnosticadas de trastornos mentales de Granada: una propuesta de análisis desde la etnografía feminista
3. Miguel Salas Soneira, Asun Pié Balaguer i Carmen Moran de Castro (UOC, USC)
Disidencias [y resistencias] de género. Una aproximación interseccional a la patologización de la diferencia
4. Victor Merino Sancho (URV)
Derecho y medicina: la medicalización de las identidades trans a través del derecho
5. Elisa Alegre Agís i Xavier Cela Bertran (URV-MARC, UOC)
Género, fármacos antipsicóticos y trastorno mental grave: los efectos secundarios y sus interpretaciones según el género

Conservació a l'Antropocè: recombinant el camp i la ciutat

Coordinació: Aníbal García Arregui, Lluís Ferrer i Ferran Pons Raga (UB, McGill University)

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 522

A l'inici del segle XXI s'han establert polítiques de conservació que apliquen l'ecologia (en tant que racionalitat) i la tecnologia (com a implementació d'aquesta racionalitat) no tant per crear 'subjectivitats ambientals' com per, exercint el poder de manera indirecta, 'recuperar i (re)dissenyar paisatges'. Ja no cal educar ni disciplinar, sinó definir els atributs de la natura, per tal que els 'subjectes' pensin i actuïn d'acord amb les principals lògiques d'explotació política, econòmica i ecològica. Sovint, aquestes definicions tecno-polítiques acompanyen distincions bàsiques de la modernitat, com natura-cultura o camp-ciutat. En els últims anys, però, la pròpia narrativa tecnocientífica ha fet un viratge radical contra les pròpies premisses de la modernitat, establint l'inici d'una nova era geològica, l'Antropocè en que la natura perd la seva suposada puresa i passa a ser vista com a fruit de l'acció humana. Dels múltiples híbrids que han sorgit en aquest nou marc de pensament ambiental -l'Antropocè-, aquest simposi pretén prestar una atenció especial a les tensions, purificacions i hibridacions que sorgeixen entre la urbanitat i la ruralitat.

Comunicacions

1. Aníbal García Arregui (UB)
Porcs en beta: cap a una protoecologia de Barcelona
2. Lluís Ferrer (McGill University)
Monitoritzant l'os bru al Pirineu d'Ariège: una espècie en disseny?
3. Ferran Pons Raga (McGill University)
L'os bru al Pirineu català: el conflicte sota un paraigües ambigu
4. Maria Coma Santasusagna (Institut National de Langues et Civilisations Orientales. UB)
De pastors, ovelles i herbacucs. El paper de la conservació i la sedentarització en la reconfiguració d'una comunitat pastoral multiespecífica a l'altiplà tibetà
5. Selcen Kucukustel (UC3M)
Wild and Empty or Full of Vitality? Living in a Spirited Geography in northern Mongolia
6. Federico De Musso (McGill University)
Scarce subsidies, uncertain futures
7. Marta Barba Gassó (UPV/EHU)
Mirant la re-producció i conservació vegetal des del Chthulucè. El cas de la varietat de tomàquet rosa d'Arexabaleta
8. Jose Coll (URV, UOC)
Permacutlura: hibridaciones del ecologismo en la era del Antropoceno
9. Juan Francisco Díaz (Leiden University)
The roads to the "empty Spain"
10. Modesto García Jiménez i Práxedes Muñoz Sánchez (UCAM)
Rural/urbano, nuevos sentidos

Reflecting on historical and current musical and ethno-musicological encounters and their consequences

Coordinació: Bernhard Bleibinger (University of Fort Hare)

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 523

The cross-cultural transfer of musical or music related knowledge, concepts and/or elements over a long distance due to migration, contact or temporal exposure are no new phenomena, but rather seem to be characteristic features in the history of mankind until today. And there are plenty examples: We only have to think of the transatlantic slave trade and –to use Fernando Ortiz' term– transculturality and its visible and audible consequences in the Caribbean and in Latin America, or the recent influx of immigrants in Europe, the ordinary international exchange of academics world-wide, the musical anthropologist in the field or a member of an NGO. Contacts between culturally diverse people may happen by coincidence, sometimes even almost unnoticed, on purpose and planned, unintentional, unwanted or even forced by an agenda, they leave a mark and may lead to some sort of consequences. In many cases they not only enable people to see differences but also affinities with the others. Besides that, they may further the transfer or development of concepts and new cultural forms and expressions.

Comunicacions

1. Tiago de Oliveira Pinto (UNESCO Chair on Transcultural Music Studies, University of Music Franz Liszt Weimar)
The Musical Transculturation Concept in Music Research
2. Luis Gimenez Amoros (Center for Humanities Research, University of the Western Cape)
Ghazal: A musical and historical circulation from Western Sahara to Malaysia
3. Friederike Jurth (University of Music Franz Liszt Weimar)
Reception and Re-reception of Rio's famous Carnival all over the world: Exploring cross-cultural processes, transferring African and European cultural heritage from Rio de Janeiro to Tokyo, London and Berlin
4. Alfonso Sócrates (US)
"Su fuerza está en su sensibilidad": reflexiones etnográficas a propósito de un curso de iniciación al compás
5. Antonio Félix Vico Prieto (UJaen)
Todo el mundo habla, nadie escucha: arte y música en la sociedad contemporánea [Everybody talks, nobody listens: arts and music in contemporary society]
6. Ana Libertad Prieto Ralda (URV)
Black metal: una tribu dintre de la societate occidental
7. Bernhard Bleibinger (University of Fort Hare)
A German academic in Catalan exile and the unforeseen consequences: the case of Marius Schneider and the development and reception of his theories on symbols

El conflicte en contextos de patrimonialització, la patrimonialització en contextos de conflicte

Coordinació: Eliseu Carbonell (UdG), Carles Serra (UdG) i Saida Palou (ICRPC, UdG)

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h.

Aula 506

Lluny de la imatge promoguda per la UNESCO del patrimoni com a font de pau i concòrdia entre els pobles, des de l'antropologia sabem que els processos de patrimonialització sovint s'associen a conflictes, sobretot per part d'aquells que tenen el poder de crear allò que Laurajane Smith anomena un discurs autoritzat del patrimoni i els qui s'hi oposen o resisteixen. Les fonts del conflicte poden ser diverses: d'una banda, pot venir donat per la instrumentalització del patrimoni per llençar discursos etnicistes, fins als que es beneficien de l'apropiació de la cultura de grups subalterns i els qui ho denuncien i ho combaten; d'altra banda, els processos de patrimonialització poden encobrir estratègies i interessos econòmics de persones o grups que entraran en conflicte amb altres; o poden tenir repercussions de caràcter ambiental, urbanístic o social... Alhora, en contextos de conflicte, sobretot en conflictes armats, i de post-conflicte, el patrimoni esdevé sempre un agent molt present que s'acaba convertint en víctima.

Comunicacions

1. Ignacio Elpidio Domínguez Ruiz (UAM)
Buidant i omplint el protagonisme a l'Orgull: l'Ajuntament de Madrid i el World Pride 2017
2. Luis Lorenzo (UB)
Identidad y Patrimonio: procesos paralelos dentro del contexto de la cultura nuevomexicana de raíz hispana
3. Àngel Vallverdú Rom (Graduat Antropologia Social i Cultural)
Igalada: festa, conflicte i discursos sobre el patrimoni
4. Margarita Gómez Salas (Màster Patrimoni UB)
Place attachment and community involvement in the management of heritage sites. The case of the Island of Mozambique
5. Ciriaca Coretti (Università degli Studi della Basilicata)
Globale e locale. Patrimonio e produzione della località
6. Sarai Martín López, Joan Gómez Guillén i Josep Roca Guerrero (UB)
Identitat, patrimoni i conflicte a les Terres de l'Ebre. La impossible patrimonialització de la festa dels bous catalans
7. Vita Santoro (Università degli Studi della Basilicata)
Displacements and "places of shame". Notes from a comparative research on the patrimonial frictions and the politics and practices of memory
8. Eliseu Carbonell Camós, Carles Serra Salamé i Saida Palou Rubio. (UdG, ICRPC)
Aportacions teòriques en l'anàlisi dels conflictes en els processos de patrimonialització: reflexions des de l'experiència de treball en els camps de refugiats sahrauís

La resistència del concepte d'àrea cultural: repensant la seva presència actual en l'acadèmia, els museus i la societat

Coordinació: Montserrat Clua i Montserrat Ventura (UAB)

Dijous, 30 de gener, de 16:00 a 18:00h.

Aula 506

Des dels seus orígens, l'antropologia va tenir entre els seus objectius organitzar les societats que estudiava en marcs classificatoris que en permetessin la comparació. I fou a través d'aquesta comparació com es van descobrir/construir àrees culturals que fixaven geogràficament diferències i semblances entre formes culturals. Aquestes divisions no només van utilitzar-se en la disciplina sinó també per part d'organismes acadèmics (museus, institucions de recerca, publicacions) i geopolítics (organismes internacionals, programes econòmics de desenvolupament). Malgrat les crítiques teòriques i metodològiques que els desenvolupaments posteriors de la disciplina varen fer a aquests formes de classificació, es pot constatar que segueixen molt presents dins i fora de l'acadèmia.

Comunicacions

1. Montserrat Clua i Montserrat Ventura (UAB)
Per què ens interessin les àrees culturals?
2. Eugenia Ramírez-Goicoetxea (UNED)
Buscando a los ancestros a través de pruebas genéticas. Fronteras etno-raciales en el National Geographic Project (NGP)
3. Josep Lluís Mateo Dieste (UAB)
"The Middle East". Avatars i crítiques d'una àrea cultural
4. Luciano Literas (CONICIT, Universidad de Buenos Aires)
Más allá de las fronteras. Una aproximación al espacio social y político de las Pampas y Nor-Patagonia desde la antropología histórica
5. Amurabi Oliveira (Universidad Federal de Santa Catarina, Brasil)
"El Negro en el Nuevo Mundo": Arthur Ramos y su red de investigadores africanistas
6. Mònica Martínez Mauri (UB)
L'Àrea intermèdia (circumcarib, istme-colombiana o txibtxa): cultura i geopolítica de la seva gènesi
7. Laura Fontana Sierra (UAB)
Categorías por el "progreso": presencia de organismos internacionales en las comunidades mapuche de Chile y sus consecuencias
8. Domenico Branca (Grup Ciutadanes, ICA)
Lo urbano, lo rural y lo andino. Sobre las fronteras culturales en los Andes

Reproducció estratificada i mobilitat en un context d'*austeritat* i de declivi de la fecunditat: qüestionant la justícia reproductiva

Coordinació: Silvia de Zordo (UB), Diana Marre (UAB) i Bruna Alvarez (UAB, UB, UOC)

Dijous, 30 de gener, de 16:00 a 18:00h.

Aula 507

En un món cada vegada més neoliberal, les jerarquies creixents estratifiquen la reproducció entre grups socials, alguns dels quals gaudeixen de diverses formes de suport social per a la reproducció mentre que d'altres en tenen poc o gens. El cas espanyol és un bon exemple d'aquestes tendències. En la dècada de 1970, Espanya tenia una de les taxes de fertilitat més altes del món, atraient famílies adoptives d'Europa i de la resta del món. Contràriament, des de mitjans de la dècada dels 90, ha tingut una de les taxes de natalitat més baixes, sent durant el 2004 el segon país del món i el primer d'Europa pel que fa al nombre d'adopcions transnacionals i, des de 2016, el tercer del món i el primer a Europa en cicles de reproducció assistida, així com el principal proveïdor europeu d'ovòcits. Els canvis de les últimes dècades han convertit Espanya en un destí mundial de viatges reproductius des de qualsevol part del món. En aquest context, sembla urgent de plantejar-nos qüestions bàsiques inherents a la justícia reproductiva: Qui té el dret de prendre les seves pròpies decisions reproductives, incloent-hi també el fet de tenir descendència o no tenir-ne, i que aquesta creixi en un entorn segur? Quin és l'impacte de les diferents polítiques reproductives en les decisions reproductives de persones de diversos orígens socioculturals i de diferent orientació sexual a Europa? Qui viatja a l'estranger per tal de poder complir els seus desigs reproductius, i qui no?

Comunicacions

1. Bruna Alvarez (UAB, UB, UOC)
Les polítiques de les emocions i la mobilitat reproductiva: receptores d'òvuls britàniques a Barcelona
2. Sandra Anitua Jorge (AFIN, UAB)
Entre el derecho y el deseo: experiencias de (in)fertilidad de pacientes franceses en Barcelona
3. Victòria Badia Giménez (AFIN, UAB)
"Innocència" vs. coneixement. El dret a l'educació afectivosexual i reproductiva dels nens i nenes
4. Silvia De Zordo, Joanna Mishtal i BAR2LEGAB Team (Giulia Zanini, Ann-Kathrin Ziegler, Caitlin Gerds i Camille Garnsey) (GENI, UB; University of Central Florida)
Injustícia reproductiva: els costos dels viatges transfronterers per realitzar una interrupció de l'embaràs a Europa
5. Natalia Figueras i Diana Guerra (IVI-AFIN)
Implicacions psicològiques i eines d'intervenció en la recepció de gàmetes
6. Chandra Kala Clemente Martínez (AFIN, UAB)
Adopcions transnacionals i viatges de retorn als orígens
7. Lynne McIntyre (AFIN, UAB)
Les pèrdues gestacionals: justícia reproductiva i el concepte de persona
8. Marta Roca i Escoda (Universitat de Lausana)
El component biogenètic com a defecte o accés en el reconeixement de la filiació monosexual a Espanya

La presentació de l'ocult a la vida quotidiana: religió i noves espiritualitats en contextos urbans

Coordinació: Manuel Delgado (UB) i Sibila Vigna (Universidad de la República, Uruguai)

Divendres, 31 de gener, de 18:00 a 20:00h.

Aula 506

Aquest seminari pretén discutir a propòsit de la condició multidimensional de la realitat social i de com les seves esferes impalpables troben la manera de irrompre la nostra vida ordinària a través de diferents portals aleatoris i permeables. Aquestes espais intermedis que fan possible l'accés de l'invisible al visible, estan culturalment patats i expressen dimensions crítiques d'allò social, de manera que les emergències de l'ocult sovint assenyalen vies d'exaltació individual o col·lectiva, però també l'ombra d'aspectes no domesticats, sòrdids, deutes i remordiments de la vida col·lectiva. Volem parlar, doncs, d'una societat –la sensible; la nostra– que depèn d'una altra societat que hi és però que no es deixa veure sinó a cops, una societat paral·lela a la que invoquem però que de vegades assalta la nostra realitat quotidiana per sorpresa, apuntant necessitats apressants, assumptes pendents, desordres socials.

Comunicacions

1. Anaïs Madera Roldán
El retorno de los druidas. Aproximación etnográfica a la (re)construcción y la reivindicación religiosa del druidismo contemporáneo desde la Hermandad Druida Dún Ailline
2. Laura Holguín Vaca
La conductividad del barro. Encuentros con lo indígena en la producción de vasijas cerámicas en Aguabuena
3. Maria Albert Rodrigo
El fenómeno chamánico en el País Valenciano
4. Marta Contijoch, Horacio Espinosa i Manuel Delgado
Esoterisme i gestió quotidiana de la dificultat i el conflicte. Gris-gris i mystique entre els manters de Barcelona
5. Victòria Badia Giménez
Encantant la realitat: Rituals, fantasmes i altres energies a un restaurant del Gironès
6. Miquel Fernández
"Sentí que un grueso manto me cubría y supe que era el Espíritu Santo". Presència, funció i efecte del misteri a l'Església de Filadèlfia de Sabadell
7. Oriol Pascual Pérez
"Has vist l'esquerda per a tirar los desitjos?" El sentit social del culte a la memòria de Francesc Canals i Ambrós, El Santet del Poblenou
8. Sheila Ovelleiro Reina
La parada de los monstruos: aproximación etnográfica a Torre Salvana, el Castillo del Infierno
9. Marta Pons Raga
"La vida social del muerto": efectos de l'intangible per a una ecosanteria

Ser campesina/o hoy en día: retos y estrategias para una vida digna en la era agroindustrial

Coordinació: Paula Escribano Castaño (UAB) i Patrícia Homs (UB)

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 505

Las luchas del campesinado por unas condiciones de vida dignas se repiten a lo largo de distintos territorios y a diferentes escalas en todas las etapas de su historia. Actualmente podemos verlo en las movilizaciones y demandas reclamando un precio justo por los alimentos producidos. La figura del campesinado ha sido y sigue siendo una figura clave en los estudios de Antropología Social y Cultural. Históricamente los debates se han focalizado en el modelo económico y la subsistencia del campesinado, así como en su papel político y de resistencia, entre otras cuestiones. En la actualidad, el campesinado se contrapone con el desarrollo de la agroindustria que prioriza la producción y el capital frente la reproducción social y la vida. Esta situación dificulta la sostenibilidad de la vida campesina e implica múltiples tensiones y resistencias, así como procesos de adaptación e integración al contexto agroindustrial predominante. Nos proponemos explorar diferentes formas de vivir y ser campesina/o hoy en día, con especial énfasis en los retos y estrategias que encuentran para su subsistencia, los dilemas morales y/o éticos que enfrentan en este camino, o las nuevas formas de ser campesina/o en un contexto agroindustrial.

Comunicacions

1. Nicanor Alvarado Carrasco (Universidad Nacional de Jaén, Perú)
Resistencia de comuneros originarios amazónicos frente al extractivismo
2. Ana Correa-Gendron (Centre de Recherche sur l'Amérique Latine, CREDA-CNRS)
Alternativas organizativas, estrategias comunitarias y recuperación de saberes tradicionales frente al proceso de modernización en el sector rural ecuatoriano
3. Núria Morelló Calafell (UdL)
¿Familias camperoles transnacionales, emigrantes asalariadas o beneficiarias del codesenvolupament? Una mirada etnogràfica des de Colòmbia
4. Pau Sanosa Cols (UAB)
Pastoralismo del siglo XXI y gobernanza socioambiental: un estudio etnográfico en la Sierra de Segura
5. Bibiana Martínez Álvarez (UB)
Atrapadas en el mercado: posiciones y estrategias de las granjas familiares productoras de leche en Galicia
6. Gemma Casal i Fité (URV)
Pagesia i drets dels treballadors agraris. La renúncia a la sobirania alimentària.
7. Agata Hummel (Instituto de Etnología y Antropología Cultural. Universidad de Varsovia)
Las iniciativas neo-campesinas de autogestión rural vs. políticas públicas en Cataluña. Las formas de resistencia cotidiana
8. Xavier Busquets Masuet (UAB)
Les implicacions de les migracions neorurals en els processos de transformació territorial. El cas de l'Alta Garrotxa
9. Marc González Puente (URV)
"Això que tu tens és preciós": Transformacions agràries i imaginàries sobre la terra des d'un programa públic de reagrarització al Camp de Tarragona

Efectes de la biomedicina sobre els processos de salut/malaltia/atenció en la vida i els cossos de les persones: una perspectiva des de l'antropologia de gènere

Coordinació: Lourdes Franco Lopez (ICS; MARC-URV), Rosa Queral Casanova (URV) i Mª José Sáenz Rod (ICS)

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h.

Aula 507

La biomedicina, com a sistema de salut predominant al món, és fruit del patriarcat i, per tant, té una mirada androgènica i majoritàriament masculista. Aquest fet és generador de distòcies i desigualtats que, al seu torn, poden produir més malaltia. Aquest sistema de salut no dona resposta a les necessitats reals dels individus sinó que els culpabilitza del seu estat, naturalitzant la malaltia com un ens totalitzant que anul·la a la persona, farmacolitzant la vida de la gent, etc., perpetuant així, els malestars. Alhora, expressa una multitud de prejudicis i estigmes envers les dones, fent que la seva atenció dins del sistema no sigui equitativa ni igualitària a la dels homes, alhora que no atén, minimitza, perpetua la seva malaltia o, fins i tot, indueix a la mort de les dones per omissió. La pràctica dels múltiples rols de gènere i els manaments que la socialització del patriarcalisme genera, provoquen una falta de salut en les dones, en els homes que gosen fer-hi front i en els altres gèneres no binaris, els quals són prejudicats i estereotipats.

Comunicacions

1. Irina Adalberta Ravelo Rodríguez (URV)
Diversificación del saber obstétrico durante el primer siglo novohispano
2. Lara Beatriz Martín Castañeda (matrona en ASSIR; graduada en ASC por la UNED i màster en Mujeres, Género y Ciudadanía de la UB)
"Lo más natural posible". La naturaleza dentro del paradigma del parto humanizado: discursos de matronas de atención hospitalaria y primaria en Barcelona
3. Ana Sánchez Larrosa y Emilio Ferrer Romero (EUIT, UAB; UOC)
La biomedicina generadora de violencia obstétrica simbólica: Invisibilización de las prácticas y saberes tradicionales de las gestantes en el control y seguimiento del embarazo
4. Virginia Murialdo Miniello (UCM)
Biomedicalización del parto, violencia obstétrica y activismo feminista: retos de la Antropología del siglo XXI
5. Emma Gómez Nicolau i Elisabet Marco Arocas (Universitat Jaume I, UV)
(Re)producció del gènere en la detecció i tractament del càncer de mama
6. Carme Campoy Guerrero (UdL, Hospital Universitari de Santa Maria)
Abordatge antropològic de la fibromiàlgia
7. Sam Fernández-Garrido (UGR)
De la biología experta a las "artesánias biológicas": reelaboraciones del cuerpo a través de los saberes de personas intersexuales y sus acompañantes
8. Deborah Bekele (URV)
La construcción del cáncer de próstata en las campañas de prensa y medios de comunicación
9. Lourdes Franco, Rosa Queralt i Mª José Sáenz (ICS, URV)
"La millor pastilla ets tu". Una aproximació a les malalties de gènere

Horitzons posthumanistes: Nous reptes epistemològics per a l'antropologia

Coordinació: Jaume Vallverdú (URV) i Josep Martí Pérez (CSIC)

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h. i de 18:00 a 20:00h.

Aula 523

El posthumanisme constitueix una crítica radical a l'humanisme i una nova manera d'entendre el subjecte humà, i ofereix noves possibilitats de recerca per a l'antropologia. El gran potencial innovador del posthumanisme és que no estem parlant d'un nou objecte de coneixement sinó d'una nova manera de conceptualitzar el coneixement. Es mostra extremadament crític amb la idea d'entendre la humanitat en termes antropocèntrics, essencialistes i d'acord amb el pensament racional de caire cartesià. Les aproximacions teòriques posthumanistes intenten superar el binarisme que ha caracteritzat el pensament a Occident. Això facilita la tasca de deconstruir sòlides jerarquies sorgides arran del binarisme humanista que, entre moltes altres conseqüències, han donat peu a conglomerats ideològics amarats de sexisme, racisme o especisme. Dins de l'ontologia de caire no dualista pròpia del posthumanisme, s'atorga una major importància a les relacions abans que a les entitats. S'entén que les entitats o categories elementals no antecedeixen les relacions sinó que es constitueixen a partir de relacions.

Sessió I.

1. Vitor Hugo Adami (URV)
El perspectivismo en las asociaciones identitarias: las relaciones actor-red entre los científicos en Barcelona
2. Agnès Vayreda i Duran (UOC)
L'esdevenir 'científic-empresari-excel·lent' des d'un posthumanisme crític
3. Mara Martínez (BAU- Centre Universitari de Disseny)
Posthumanisme: el nostre parentiu amb no humans
4. José De Giorgio (Learning Animals; Institute for Animality, Animal Ethics and Animal Studies)
De-speciesizing the all too human-mind: Understanding Animality as a compass towards further anthropological decolonisation and inclusion
5. Montserrat Rifà-Valls i Sara López-Ruiz (UAB)
Relacionalitats i agenciament en els vídeo-tours amb filles musulmanes: Narrant desitjos transicionals a través d'una etnografia multisensorial posthumanista
6. Doerte Weig (UB, Movement Research)
Fascia: Materialities and Onto-Epistemologies that Stretch and Slide
7. Sara Lasunción Mejía (UB)
Postmortales: repensando la vejez en los laboratorios de experimentación con telómeros
8. Sabrina Vaquerizo Gonzalez (UOC)
Godzilla: el monstre "hibakusha" com a figuració posthumanista

Taller: espai de diàleg i debat

1. Josep Martí (IMF-CSIC)
Noves eines conceptuals per a l'antropologia: El posthumanisme
2. Begonya Enguix Grau (UOC)
Cos, gènere, posthumanisme
3. Roger Sansi (UB)
Del post-humanisme al no-humanisme. Una antropologia no-relacional?

L'antropologia social en el maneig i la gestió sostenible del medi natural: la naturalesa com a subjecte de drets

Coordinació: Sílvia Gómez Mestres, Irina Casado i Sílvia Álvarez (UAB)

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 507

En el punt de tensió entre el "creixement econòmic" i la sostenibilitat, allò que es coneix com a "ecologia política de la precarietat" ha marcat una nova fita en les agendes dels organismes internacionals per la recerca de noves possibilitats pel desenvolupament de la humanitat que, més enllà de l'àmbit terrestre, dirigeix la mirada cap a l'àmbit marítim desdibuixant, així, la tradicional frontera entre la terra i el mar. El creixent interès pels mars i els oceans està convertint l'àmbit marítim en un escenari cada cop més rellevant i disputat. Els conflictes que emergeixen pels recursos posen en col·lisió els diferents mitjans de vida amb les inversions en noves economies del mar, i alerten de la progressiva restricció dels drets d'accés als béns del mar, així com de l'acaparament de l'oceà en detriment dels petits productors i les comunitats locals. Malgrat que el desenvolupament de l'economia blava professa que les polítiques públiques haurien de guiar-se per una comprensió de les dimensions humanes del medi ambient, la integració d'aquestes dimensions tendeix a reduir-se a una aportació acrítica del desenvolupament d'indicadors i anàlisis d'impactes socials. El simposi vol ser el punt de partida d'una reflexió més àmplia sobre el rol de l'antropologia social en la co-producció de coneixement per a la gestió sostenible del medi natural.

Comunicacions

1. Miroslav Pulgar Corrotea i Constantino Villarroel Ríos (UAB, Universidad Andrés Bello)
Efectos "no buscados" del comanejo de los recursos pesqueros: la economía del enriquecimiento en la pesca artesanal
2. Denise Sinclair Tijero (UAB)
Geopolítica en Atacama: convenios mineros en tierras indígenas
3. Claudia Geffner Fuenmayor (UAB)
El papel de las mujeres en el manejo sostenible de los recursos marinos
4. Sandra Rebolledo Canales (UAB, CSIC-UPF, CELAB, Centro de Estudios Arqueológicos e Históricos Aikén)
Pensar el mar: aportes teóricos de la antropología a los discursos arqueológicos sobre la pesca
5. Carla Laure (UB, Submón)
Campaña de sensibilización i divulgació: "Dofins de tramuntana": implicant al sector pesquer en la conservació del dofí mular. Cap a un desenvolupament del territori a l'àrea xarxa natura 2000 al canyó de Cap de Creus (Tramuntana Dolphin Project)
6. Sílvia Gómez Mestres (UAB)
L'antropologia social en la gestió de la pesca i els recursos marins
7. Irina Casado i Aijón (UAB)
Dret consuetudinari a les valls d'Àneu. La gestió dels recursos naturals abans i ara
8. Sílvia G. Álvarez Litben (UAB)
Sustentabilidad cultural y gestión comunal del agua en la costa de Ecuador: jagüeyes o albarradas, y tapes o represas

Incerteses del sistema alimentari: precarització, particularismes, malbaratament i nous riscos alimentaris

Coordinació: Mabel Gracia (URV) i Cristina Larrea Killinger (UB)

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 523

En un context de creixent incertesa, afavorida en part pels efectes de crisi econòmica de principis d'aquesta dècada i les polítiques d'austeritat adoptades per les administracions estatals i autonòmiques en l'Estat Espanyol, la manera en com la gent resol la seva alimentació quotidiana constitueix un tema d'interès per a l'antropologia social. L'impacte de les retallades dutes a terme ha fet emergir les contradiccions i els límits d'un sistema alimentari agro-industrial, tan relativament profús en la producció d'aliments com a qüestionable en la seva distribució i sostenibilitat. No obstant això, aquests efectes també troben altres paradoxes del sistema alimentari com l'augment del malbaratament alimentari i els nous riscos en salut associats a l'ús de compostos químics sintètics per a la intensificació agrícola (pesticides i fungicides) i la producció d'aliments (conservants, saboritzants, embalatges, etc.). En resum, aquestes incerteses del sistema alimentari es troben presents, tant en les dificultats d'accés d'aliments per als sectors socials més vulnerables com en l'excés de producció d'aliments que posa en risc la sobirania alimentària i la salut humana.

Comunicacions

1. Maury-Sintjago, E.; Jara-Rojas, R.; Lagos-Molina, M.; Rodríguez-Fernández, A.; Chavarría-Sepúlveda, P. i Parra-Flores, J.
Racismo, migración y adiposidad: la (in)seguridad alimentaria de haitiano/as en el sur de Chile
2. Agnès Villamor
Recicle: adoptando un estigma de pobreza como un símbolo de consumo ético
3. Sara Lasunción
Què mengem avui?
4. Maria Clara Prata i Priscila de Morais
Bajo el "peso" de las normas: representaciones sociales de la obesidad entre dietistas y mujeres legas francesas, españolas y brasileñas
5. Margalida Mulet
La incertesa alimentaria en un context de 57 anys de racionament alimentari. El cas de Cuba
6. Mireia Campanera i Mercè Gasull
Desigualtat social i alimentació a l'atenció primària: diàlegs pendents
7. Claudia R. Magaña González, Paula Duran Monfort, Marta Llobet i María Eugenia Piola
Una mirada crítica a las prácticas alimentarias frente al contexto de inseguridad alimentaria en la ciudad de Barcelona
8. Mabel Gracia i Cristina Larrea
Eating matters: challenges of a healthy and sustainable food in later life

Vulnerabilitat sociocultural i estratègies de supervivència: escenaris de precarietat i àmbits d'intervenció

Coordinació: Jordi Grau i Hugo Valenzuela (UAB)

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h. i de 18:00 a 20:00h.

Aula 507

El context general de crisi econòmica i els seus demolidors efectes en amplis sectors socials ha comportat un increment en el nombre de llars en situació o risc de pobresa. Enmig d'aquest procés s'han detectat noves realitats familiars i nous fenòmens socials emergents que han comportat, entre altres coses, la redefinició de rols de gènere en les relacions familiars, la re-configuració de xarxes de suport a la cura i la criança, o la diversificació d'agents assistencials. A més, s'ha posat especialment de relleu la necessitat d'avaluar la qualitat de polítiques públiques i de les estratègies dels actors polítics i socials implicats directament en el fenomen. Habitualment, la vulnerabilitat s'ha associat estretament a contextos de precarietat material, indefensió física o psicològica, i escenaris de pobresa. En aquest sentit, els estudis clàssics de la pobresa solen centrar-se en la descripció dels perfils demogràfics i en les tendències a llarg termini, però rarament s'estudia quines estratègies i pràctiques fan servir aquestes persones per a subsistir. Així, tot i que s'assumeix que les llars necessitades depenen de sistemes de suport formal i informal, en els escenaris de crisi i post-crisi els programes de suport governamentals pateixen una erosió considerable, i les xarxes de suport (sobretot informal) de les persones en situació de vulnerabilitat social no són adequades per a proporcionar suport suficient i efectiu. Què podem fer des de l'Antropologia Social i Cultural per a millorar el coneixement sobre aquestes realitats? Com podem contribuir a prevenir els seus efectes?

Comunicacions

Sessió I.

1. Miranda Lubbers
"Ya me busco yo las habichuelas": movilización de apoyo social en pobreza
2. Jofre Padullés
La construcció del vincle en adolescents en situació de desemparament com a factor de protecció
3. Arnau Poy
Vulnerabilidad cronificada. Reflexiones desde el trabajo con mujeres refugiadas en situación de vulnerabilidad en un centro de acogida en Bélgica
4. Marta Venceslao
Transformaciones (neoliberales) en los dispositivos de asistencia social contemporáneos
5. Natàlia Carceller-Maicas
Consum de drogues i vulnerabilitats socials en adolescents: la investigació-acció participativa com a clau per a orientar les estratègies d'intervenció a Tarragona
6. Maria Eugenia Piola, Araceli Muñoz i Marta Llobet
Estratègies de vida de les persones en situació de precarietat alimentària en la Ciutat de Barcelona
7. Hugo Valenzuela García
Vulnerabilidad relacional y psico-ecomocional entre colectivos empobrecidos en España

Sessió II.

1. Julie Green
Psychiatric Spaces: Contradictions of Support
2. Yaiza Pérez Alonso
Hacia la inserción sociolaboral en el barrio del Cabanyal-Canyameral-Cap de França de València entre la población en exclusión y riesgo de exclusión social
3. Belén Teresa Rodríguez Chapapriet
Una reflexió sobre la invisibilitat sobrevinguda dels orfes per violència de gènere
4. Josep Puibó Testagorda
Del sindicat a la startup: precarietat, capital social i postfordisme al Poblenou postindustrial (Barcelona)
5. Mario Grkinic
L'estructuració de supervivència en habitatges precàries i segregació residencial a la perifèria de Salvador de Bahia
6. Jordi Pilar
Estratègies de resistència i supervivència del col·lectiu LGTBI: del sexili a les propostes socioeducatives al món de l'ensenyament
7. Alejandro Goldberg
Discursos, políticas y prácticas de acogida en Portugal: un abordaje crítico a partir de las experiencias de los propios actores

D'ençà de la Convenció de Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial: diàleg entre antropologia, polítiques globals i locals?

Coordinació: Mireia Guil, María Royuela i Xavier Roigé Ventura (UB)

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 506

El simposi pretén debatre els efectes de l'aplicació de les polítiques sobre patrimoni immaterial, en especial a Catalunya, i veure les controvèrsies i debats que la seva aplicació ha generat des de l'Antropologia. L'aplicació de les polítiques de PCI ha tingut una forta incidència en les polítiques públiques, en les accions museístiques i en la gestió cultural en general. Es tracta de revisar com s'ha realitzat aquesta aplicació de polítiques de PCI en l'àmbit nacional i local i analitzar la implicació i visió de l'antropologia en aquestes polítiques.

Comunicacions

Línia 1: inventaris

1. Ingrid Bertomeu
L'Inventari del Patrimoni Cultural Immaterial de les Terres de l'Ebre. L'experiència d'una antropòloga en la dialèctica del patrimoni cultural
2. Camila del Mármol i Ferran Estrada
D'inventaris i altres ginys de les polítiques de patrimoni: Exploracions etnogràfiques sobre l'aplicació de la Convenció de PCI de la UNESCO

Línia 2: memòria, museus i PCI

3. Yadur Nahel González Meza
La nueva museología como instrumento identitario para la salvaguardia del PCI
4. Lluís Àngel Bellas Melgosa
La Festa entra al Museu. La museïtzació del patrimoni immaterial a Catalunya
5. Marcela Randazzo Ruiz
Lugares de memoria y construcción de identidad local culturas afro y campesinas en Colombia

Línia 3: llista representativa PCI.

6. Guillermo Soler García de Oteyza
Els límits del patrimoni cultural immaterial del local al global: la retirada del carnaval d'Aalst de la llista representativa de la UNESCO
7. Roger Costa Solé
El patrimoni cultural immaterial català a la Llista Representativa del Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat: diversitat i dificultat
8. Theresa Tankred Hansen
La Patum de Berga i el seu model de PCI: model a seguir?
9. Mireia Guil Egea, Xavier Roigé i Alejandra Canals
De la "comunitat" a l'expert: l'elaboració de la candidatura de "Les festes del foc del solstici d'estiu als Pirineus"
10. María Royuela
El gran olvidado de la convención del 2003: el Registro

Nous imaginaris sobre els processos d'identificació i opressió. Problematitzacions i aproximacions crítiques al gènere, la identitat i la diversitat

Coordinació: Olga Jubany (UB)

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h. i de 16:00 a 18:00h.

Aula 516

Una de les principals contribucions de l'antropologia al saber i les formes d'entendre la realitat és la capacitat de problematitzar i desuniversalitzar, tant a nivell empíric com conceptual, els postulats i categories que conformen els universos socio-culturals de les societats occidentals. Tanmateix, en la nostra pràctica antropològica sovint reproduïm de forma acrítica aquestes categories quan tractem d'entendre i d'analitzar el món que ens envolta. Des del reconeixement d'aquesta contradicció, es proposa problematitzar -i repensar els límits de- tres dels eixos conceptuals i metodològics de l'antropologia: el gènere, la identitat i la diversitat, a partir de la tradició etnogràfica de l'antropologia i el paradigma interseccional.

Comunicacions

Sessió I. Aproximacions crítiques als processos de construcció identitària i a la mirada antropològica des d'una perspectiva interseccional i decolonial

1. Cèlia Premat (UB)

L'espai educatiu: entre les expectatives, les tensions i les diversitats en la construcció identitària dels adolescents i joves

2. Jordi A. López Lillo (Universidad Nacional de Córdoba)

La identitat dels altres: crítica pràctica a l'antiteoria militant

3. Cristina Rodríguez Reche (UAB)

Hijas de uniones mixtas con padre/madre inmigrante de origen magrebí en Barcelona y Granada: identidad, mixticidad, género y alcance del estigma de musulmanidad

4. Paula Durán, Araceli Muñoz, Claudia Rocío Magaña i Violeta Quiroga (UB)

Des-problematizando las migraciones desde los movimientos sociales: reflexiones en torno a una investigación colaborativa en Barcelona

5. Jonatan Kurzwelly (Free State University, UAB)

El encanto del esencialismo. Reflexiones teóricas sobre la vida de Muhammad Elvis Ngunu

6. Luis Flávio Almeida Luz (URV)

Genealogía metafórica de la sociedad de riesgo

7. Rosa Lázaro Castellanos i Maria Ignacia Ibarra (UB)

Análisis crítico de la producción académica occidental: hacia una antropología implicada y comprometida

8. Fabiola Marcinelli i Emma Fàbrega (UB)

Moverse para ser. Identidad y nuevos imaginarios de valores en la experiencia de nómadas digitales y jubilados expatriados

Sessió II. Problematitzacions de normativitats, categories i polítiques hegemòniques relatives a les construccions, expressions i opressions sexo-genèriques

1. Mikel Aramburu (UB)

Discurso autobiográfico, subjetividad de clase y experiencia LGBTI. Entre la redistribución y el reconocimiento

2. Arantxa Grau Muñoz i Aina Faus Bertomeu (UV)
Saltem-nos la primera cita de cafè: apps de contactes, processos d'erotització, configuració i negociació de les sexualitats on-line
3. Eduardo Lizardo i Oscar Guasch (UB)
Masculinidades e identidades en ocupaciones sexuales entre varones
4. Jordi Mas Grau, Alèxia Rué i Malin Roiha (UB)
Hegemonías sexo-genéricas en los sistemas de asilo y protección social. El caso de las personas refugiadas LGTB
5. Núria Sadurní Balcells i José Antonio Langarita Adiego (UdG)
Apuntes para pensar la construcción del Estado penal en torno al sexo y género

The ritual use of psychoactive plants in Catalonia

Coordinació: Maja Kohek (URV)

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 522

According to international drug law, changes in the schedule of controlled drugs should be based on scientific evidence. However, social actions significantly contribute to many of these changes being made. There are several cases worldwide where changes in drug policies resulted from the activism of those who benefited from drug use. Biomedicine, as a source of evidence to base drug policy decisions on, is limited. Thus, other approaches are needed that show how drugs are being used in society. Field research involving radical participation methods was conducted inside a phenomenological community of rural Catalonia, where ancient psychoactive plants (APP), such as ayahuasca or cannabis, are ritually integrated and regularly used in the community. The findings suggest that self-and/or community-controlled use of psychoactive plants may benefit both the individual and society by reducing potential harms and strengthening bonds between community members.

Comunicacions

1. Maria Albert Rodrigo (UV)
El chamanismo alto-amazónico y el uso de la ayahuasca en el País Valenciano
2. Genís Oña (International Center for Ethnobotanical Education, Research, and Services)
Communal use of psychoactive plants as a bridge between traditional healing practices and Western medicine: A new path for the Global Mental Health movement
3. Òscar Parés Franquero (International Center for Ethnobotanical Education, Research, and Services)
Com és que Catalunya és l'epicentre mundial dels Clubs Socials de Cànnabis?
4. Antoni Llorca Suárez i Tre Borrás i Cabacés (Servei d'Addiccions i Salut Mental, HUSJR)
Cannabis como estrategia de reducción de daños relacionada con el uso de otras sustancias psicoactivas. Una práctica de autoatención desde una perspectiva de género no heteronormativa

Mobilitats desbocades: informalitat, inseguretat i col·lapse en les noves i velles infraestructures de transport

Coordinació: Roger Sansi Roca (UB) i Daniel Malet Calvo (ISCTE-IUL)

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 505

A quasi totes les ciutats del món proliferen programes i projectes destinats a millorar les infraestructures de mobilitat. Aquest plans, però, es troben amb problemàtiques imprevistes com a conseqüència de la generalització de modes de transport que desborden les seves previsions d'ús. Alternatives "sostenibles" de mobilitat destinades a pacificar el trànsit generen tota mena de conflictes amb vianants i automòbils; l'emergència de noves tecnologies que permeten la compra o contractació en línia, genera arreu del món tota una oferta de vehicles dedicats a traslladar persones o a lliurar mercaderies o menjar, usant tot tipus de mitjans, de furgonetes a bicicletes; l'economia de plataformes posa en circulació flotes de vehicles que compliquen la fluïdesa de les vies urbanes i fan créixer la sinistralitat; la insuficiència dels transports públics deriva en l'aparició d'opcions de desplaçament no regulades... Tots aquests quadres, comuns de maneres diferents arreu del món, estan associats a fenòmens de informalitat, precarització laboral i inseguretat. Aquest simposi pretén abordar aquest espectre de situacions de desbocament dels sistemes de mobilitat planificats i fer-ho des d'una perspectiva que compari la manera com es dona en països en procés d'incorporació a la modernitat urbana i en aquells altres que coneixen els de capitalisme avançat, posant de manifest analogies que desmenteixen o matisen la seva aparent distància.

Comunicacions

1. Marta Contijoch Torres (UB)
Mystique, morabisme i esoterisme popular en un sistema de mobilitat informal a la Baixa Casamance (Senegal)
2. Joan Uribe Vilarrodona (UB)
Mobilitats desbocades i velocitat liminal: una estratègia per a la producció i gestió del conflicte en les infraestructures de transport
3. Manuel João Ramos (ISCTE-IUL. Lisboa)
Tuktuk city (or: Delhi-upon-Tagus: tuktuk transport in a globalised city)
4. Gerard Horta (UB)
Taxis, autobusos, hiaces i jovitas: les conflictives dimensions associades al desenvolupament del transport urbà i interurbà a l'illa de Son Sent (Cap Verd)
5. Dario Lovaglio (UB)
Movilidad de alta velocidad y transformaciones urbanas. El caso de la Estación de la Sagrera en Barcelona
6. Octavi Rofes (Eina-UAB)
Imatges en trànsit: art urbà en el Mur de Cisjordània

La cuestión urbana, hoy: ciudad y conflicto en el siglo XXI

Coordinació: José A. Mansilla (Ostelea-UdL), Joan Uribe (GRECS-UB) i María G. Navas (GRECS-UB)

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h.

Aula 505

La Escuela de Chicago fijó, a principios del siglo XX, el estudio de los procesos urbanos como reflejo y termómetro de las lógicas y las pulsiones que definían la sociedad del momento. A su vez, la condición crítica del conflicto en las ciudades, en tanto que categoría política, se ha constituido como una de las principales arenas que definen y definirán, durante el siglo XXI, el devenir formal e informal de un mundo cada vez más urbano. Desde esta lectura, el simposio pretende abordar la proyección de diversos ámbitos del conflicto urbano para, a partir de su vigencia presente, proyectar su importancia futura.

Comunicacions

1. Martin Lundsteen
Urban Anthropology in Late Capitalism
2. Eva Monpó i Beatriz Santamarina
Tras veinte años de lucha en el Cabanyal. Paisajes, movimientos y cabanyales
3. Ainhara Del Pozo Nogales
"Existim perquè resistim". Análisis del conflicto entre la propuesta de un nuevo emplazamiento del CAP Raval Nord en Barcelona y la ampliación del MACBA
4. Carlos Valiente
La Prosperitat: "Vecindades en lucha"
5. Julia Urabayen i Jorge León Casero
En defensa de una reapropiación antagonista del espacio urbano
6. Mishel Lissette Toala Rodriguez, Maria Camila Angulo Sánchez, Emma Jové Solavera, Ngoc My Hua i Nienke Huguen
Jardines de la Rambla de Sants. Impacto y conflicto por el higiene del barrio
7. Hernán Fioravanti Álvarez
La sociabilitat com arena del conflicte urbà neoliberal. Reflexions a partir d'una etnografia del barri de Velluters (València)
8. Guillermo Aguirre
Etnografia d'un procés participatiu. La reforma de Les Rambles de Barcelona

Antropologia Jurídica: l'etnografia de les justícies estatals

Coordinació: Raúl Márquez i Sílvia Bofill (UB)

Dijous, 30 de gener, de 16:00 a 18:00h.

Aula 522

Aquest simposi aborda l'estudi dels fets jurídics (els procediments i formes d'ordenar la vida, de resoldre els conflictes i de concebre la justícia) des de l'antropologia, focalitzant-se en l'anàlisi de la justícia civil-penal (estatal) i en els enfocaments i metodologies que posem en pràctica els antropòlegs/gues per etnografiar les institucions i actors d'aquesta justícia. El seu objectiu concret és donar a conèixer recerques en curs en aquest àmbit de l'antropologia jurídica, etnografies de la justícia estatal (jutjats, oficines de l'Administració, cossos policials, òrgans quasi-judicials, etc.), així com treballs que reflexionin sobre qüestions epistemològiques i metodològiques relacionades amb aquest tipus de recerques, amb l'objectiu d'obtenir i oferir una panoràmica del que s'està fent dins aquest camp d'estudis.

Comunicacions

1. Agustín D'Onia (UB)
Relatos en disputa. Sobre cómo se construye la verdad jurídica en una causa penal
2. Juan Endara Rosales (UB)
La sentencia como fuente etnográfica. El caso de la incapacitación judicial de personas diagnosticadas con discapacidad intelectual
3. Lidia Montesinos Llinares (Ankulegi)
Reflexiones sobre el análisis de jurisprudencia cuando estudiamos conflictos sociales
4. Ignasi Terradas (UB)
La sentència com a fet social total
5. Miguel Doñate (UNED, UOC)
Lectures etnogràfiques dels discursos judicials presents en els expedients, la premsa i altres documents secundaris

Som acollida? Conceptualitzacions i debats des de l'antropologia

Coordinació: Miquel Martorell (UAB) i Alèxia Rué (UB)

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 505

Arrel de la mediatització de l'arribada d'un milió de persones en busca de refugi a Europa, el concepte d'acollida ha adquirit una nova rellevància. Parlem de 'ciutat d'acollida', 'volem acollir', centres d'acollida de menors i d'aules d'acollida, però que significa l'acollida? Tot i l'imperatiu moral de l'hospitalitat incondicional, l'acollida és sempre, a la pràctica, condicional, i és precisament per les circumstàncies d'aquesta condicionalitat que s'interessa l'antropologia. Aquest simposi s'interessa, així, per aproximacions etnogràfiques a les diferents pràctiques, discursos i polítiques que defineixen l'acollida en diferents espais i àmbits, així com pels dispositius i institucions d'acollida i com aquests contrasten i s'enfronten amb pràctiques informals i comunitàries. Així mateix s'interessa també per la distinció entre l'acollida com a marc normatiu i teòric i la seva realitat en la pràctica diària, pensant, de manera crítica com aquesta es redefineix a tots els nivells, del barri i l'escola a la protecció internacional.

Comunicacions

1. Michele Gidoni (UPF)
A refugee-crisis or a hospitality crisis? How stricter immigration-related policies are reshaping Italy
2. Álvaro Ramirez March (UAB)
Acollida i solidaritat: de la "crisi dels refugiats" a noves formes de mobilització social
3. Alessandro Forina (UCM)
Género y asilo en España. La experiencia de la Red Solidaria de Acogida
4. Lara-Désirée Brinker (UAB)
Home far away from home. The impact of cross-cultural flat shares on acculturation orientation and identity formation of refugees
5. Manuel Ulloa Cortés (UAB)
Las trayectorias educativas de los niños/as migrantes y refugiados en la enseñanza primaria de Cataluña
6. Miquel Martorell Faus (UAB)
Aquella escola era com casa meva...: Una anàlisi de la mobilitat escolar a partir del concepte d'acollida
7. Alèxia Rué (UAB)
Com acollim? Problematitzacions de l'acollida des del sistema estatal de protecció internacional

L'esport a l'espai públic del segle XXI. Oportunitats i limitacions

Coordinació: Gaspar Maza, Xavi Camino i Ricardo Sánchez (URV)

Dijous, 30 de gener, de 16:00 a 18:00h.

Aula 505

En aquest simposi s'ha convocat investigadors interessats per les transformacions urbanes, socials i culturals produïdes i manifestades per l'esport en els espais públics (a Espanya o altres països) en els últims vint anys. En el cas de Barcelona'92 vam poder veure com espais esportius que en el seu moment van ser característics i originals, després de la seva aparició amb motiu dels Jocs Olímpics, es van anar transformant en espais de consum, patrocinats per marques, o bé es van omplir de turistes i de negocis esportius vinculats a l'ús turístic, l'oci i el consum, com ara el front marítim de la ciutat. Altres transformacions en espais esportius s'han vinculat a l'increment de l'ús de noves tecnologies, dispositius digitals i xarxes socials d'internet per compartir o comunicar la pràctica esportiva. Avui ens preguntem sobre com s'ha arribat a la situació actual i sobre les causes que expliquen el que ha passat, amb l'objectiu de comprendre el funcionament de l'esport urbà i les seves complexes connexions.

Comunicacions

1. Ricardo Sánchez, Miguel Lisbona i Jorge Sánchez
Globalización, fitness y espacio urbano en la ciudad de Mérida (Yucatán)
2. Carmen Salcedo, Ricardo Sánchez, Sacra Morejón, Sixte Abadia, Jordi Viñas i Juan Manuel Murua
La pràctica esportiva a l'espai públic urbà: un anàlisi qualitatiu sobre agents i models de col·laboració
3. Alba Medina
Cicloturisme a Catalunya: Girona com a paradís dels cicloturistes
4. Sixte Abadia, Francesc Xavier Medina, Sacra Morejón, Marta Moragas, Josep Cabedo i Guillem Turró
Manual de bones pràctiques per a la gestió de curses i marxes solidàries: una investigació social participativa aplicada a l'esport
5. Victor L. Alonso
Lo que fue el terrero y lo que ahora somos: los viejos terreros de lucha canaria como lugares
6. Carlos Suari Rodrigue
Las transformaciones del espacio en el proceso de deportificación de los juegos tradicionales
7. Maria Dolors Ribalta i Xavier Pujadas
Futbol, lesbianes i bars d'ambient. La construcció d'una subcultura lèsbica a Barcelona a través de l'esport en els anys de la transició (1971-1982)
8. Jordi Moreras
Fuera lo rubinaoiii. El patrimoni material de l'escalada en el Parc Natural de la Muntanya de Montserrat (Barcelona)
9. Rafel Folch
Fites, ferros i creus a l'alta muntanya: esport, nació o religió?
10. Empar Ibañez
"Surcar las olas"

(Dis)capacitando el cuerpo antropológico: debates pendientes entre la Antropología y los Estudios Críticos de la Discapacidad

Coordinació: Juan Endara (UB)

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 506

En nuestro contexto geográfico, la antropología del cuerpo ha ido fuertemente vinculada a la teorización feminista según la cual el cuerpo no es un fenómeno natural, sino un campo de relaciones de dominación y resistencia construido social y políticamente. Sin embargo, más allá de algunas excepciones notables, la antropología del cuerpo y feminista no ha participado activamente de los debates planteados por los llamados Estudios de la Discapacidad, inicialmente fundados sobre el revolucionario -a la par que "somatofóbico"- modelo social. Este campo de estudio ha generado en los últimos 20 años una corriente autodenominada crítica, especialmente abierta a la interdisciplinariedad, a la recuperación del cuerpo como campo de batalla y al estudio interseccional no solo de la discapacidad, sino del carácter generizado, racializado, etario y de clase de "lo capaz". En este simposio queremos contribuir a abrir este diálogo entre la Antropología y los Estudios Críticos de la Discapacidad.

Comunicacions

1. Ángela Calero Valverde i Teresa Vicente Rabanaque (UCV, UV)
Estudio antropológico para determinar las necesidades de accesibilidad del colectivo con discapacidad auditiva en espacios públicos a partir de un proyecto piloto
2. Éverton Luís Pereira (Universidade de Brasília)
Evaluación de la discapacidad con finalidad de política pública: análisis de una forma de producción de sujetos
3. Nuria Sala Pardo (ICA)
Etnografía sobre la construcción de la diferencia en la niñez. Aportaciones de la antropología de la infancia para el estudio de la discapacidad en la contexto escolar
4. Juan Endara Rosales (UB)
"¿A qué culpable están buscando?" Aproximación etnográfica al procedimiento de incapacitación judicial
5. Raquel Sánchez Padilla (UCV)
Estudio antropológico para determinar las necesidades de accesibilidad del colectivo con discapacidad auditiva en espacios públicos a partir de un proyecto piloto

Antropologías, turismos, etnografías y enfoques interdisciplinarios

Coordinació: Claudio Milano (Ostelea-UdL) i Ernest Cañada (Alba Sud)

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 506

La antropología ha experimentado un renovado interés por el análisis del turismo. Esto ha coincidido con un proceso de turistificación global, con la eclosión de sus externalidades, con la mezcla intencional con las sociedades anfitrionas, con la disolución de los propios mitos y el cuestionamiento creciente de la hegemonía ideológica del turismo como motor de desarrollo económico y, más recientemente, con la entrada del turismo en la agenda política de los movimientos sociales. Todo ello ha hecho mucho más compleja la comprensión del turismo y ha reavivado los estudios críticos. En este marco, las metodologías cualitativas, los enfoques etnográficos y las aproximaciones antropológicas han enriquecido el abanico interdisciplinar de los estudios turísticos. Este simposio pretender abrir la discusión sobre formas, metodologías y enfoques teóricos desde los que acercarse a las distintas expresiones del turismo desde la antropología, en diálogo con otros enfoques disciplinares.

Comunicacions

1. Cristina Arribas (ETSAB-UPC)
Del paisaje rural al paisaje urbano global en el boom del turismo en España a través de las postales turísticas
2. Elena Sánchez Díaz (UAB)
Nota sobre el desarrollo turístico emergente en territorios poscoloniales. Estudio de caso en Mompiche, Ecuador
3. Ernest Cañada (Alba Sud)
Entre l'exclusió i la inclusió: perspectives d'anàlisi del desenvolupament turístic a Amèrica Central
4. Johan Fredborn Larsson (UAB)
Identity and Belonging of the Transnational Eurocrat
5. Júlia Olarieta Domingo i Adrià Garcia Cobo (UB)
Estudiants Erasmus: l'etapa contemporània dels Grand Tours?
6. Marta Salvador i Almela (CETT-UB)
El turisme de voluntariat: una mirada crítica a aquest fenomen global
7. Sergi Yanes Torrado (UOC)
Antropologia en contextos turístics. Hiperproductivitat acadèmica i polítiques de representació etnogràfica

El Marroc i l'Islam. Entre les reinvençions del passat i les reapropiacions del present

Coordinació: Jordi Moreras (URV) i Yolanda Aixelà (IMF-CSIC)

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 507

Per a l'antropologia de l'Estat espanyol, el Marroc sempre ha estat absent de la seva agenda etnogràfica. No ha sigut fins a dècades recents en que l'interès per l'estudi de la societat marroquina s'ha vist impulsat per la feina d'investigadores i investigadors que, des dels estudis subalterns, postcolonials i decolonials, estan redefinint la mirada respecte una societat que segueix sent vista com a paradigma d'exotisme en l'imaginari de la societat espanyola. Una dimensió gens negligible en aquesta construcció té a veure amb l'islam, com a referent que s'està imposant per a identificar una marcada alteritat en relació a la significativa i nombrosa colònia de marroquins a Espanya. De nou es posen en joc velles categoritzacions de l'època colonial per a identificar els marroquins i el Marroc, únicament com a "musulmans" i com a "societat musulmana", respectivament.

Des de ja fa un temps s'estan proposant nous enfocaments que elaboren anàlisis alternatius: plantejant una reformulació de la interpretació del domini colonial i els seus llegats contemporanis; interpretant les dinàmiques culturals que protagonitza aquesta societat més enllà de la reduccionista polarització entre tradició i modernitat; donant sentit a les mobilitzacions socials i polítiques que són activades a favor i en contra de la referència islàmica; contextualitzant la construcció d'identitats transnacionals en relació a la diàspora marroquina a Europa i el rol de l'islam com a inspirador d'aquestes pertinences. Les ponències que es reuneixen en aquest panel comparteixen aquest enfocament analític renovat.

Comunicacions

1. Josep Lluís Mateo Dieste (UAB)
Refent la memòria de l'esclavatge domèstic de dones a Tetuan (Marroc)
2. Yolanda Aixelà (IMF-CSIC)
La ciutat d'Al-Hoceima (Rif, el Marroc): dels marges colonials a la centralitat de la glocalització
3. Araceli González Vázquez (IMF-CSIC)
De la sal i el metall: matèria i inter-relacionalitat humana i no humana al Marroc
4. Jordi Moreras (URV)
Del Marroc a la Meca, via Catalunya. Apunts per a una recerca sobre el pelegrinatge islàmic contemporani
5. Eleonora Landucci (IMF-CSIC)
Beyond "Islamists" and "Leftists": Negotiating youth political identities in contemporary Morocco
6. Lidia Fernández Fonfría (USAL)
La integración de la Comunidad Marroquí Residente en el Extranjero en la esfera religiosa marroquí

L'antropologia en el context de les Illes Balears i Pitiüses

Coordinació: Francesc Alemany Sureda i Marc Morell (Institut d'Antropologia de les Illes)

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 523

Amb l'objectiu de contribuir al procés de visibilització de l'antropologia que ha significat l'aparició i la consolidació recent de l'Institut d'Antropologia de les Illes (IAI), en aquest simposi pretenem donar cabuda a aquelles comunicacions que prenen com a punt de partida la pràctica etnogràfica contemporània a Eivissa, Formentera, Mallorca i Menorca, així com l'anàlisi crític del recorregut històric de l'antropologia social que tenim a dia d'avui a l'arxipèlag. Si bé és cert que fins a finals del segle XX bona part de la producció antropològica que prengué interès en l'estudi de les societats de les Illes ho feu a partir de la comprensió de llurs múltiples realitats insulars com a objecte d'estudi unitari i reificat, principalment entorn de la qüestió del pas de la tradició a la modernitat, no podem obviar que més d'un segle de mirades envers les Illes ens han deixat multitud de relats etnogràfics, d'actituds antropològiques i de contextos acadèmics canviants que ens permeten explorar les problemàtiques més fonamentals de l'antropologia mediterrània, europea i del món. A més, des dels anys noranta la disciplina ha viscut un procés de diversificació temàtica i de renovació teòrica i metodològica que ens permet pensar en les oportunitats científiques i transformadores que l'antropologia pot generar a partir de l'estudi compromès i la denúncia dels conflictes polítics i les urgències socioeconòmiques del present immediat. D'una manera o altra, aquestes emergències mantenen relació, entre d'altres qüestions, amb la dependència turística, la depredació ecològica, la discriminació cultural, l'opressió per raó de gènere d'origen i l'explotació laboral.

Comunicacions

1. Francesc Alemany Sureda i Marc Morell (EHU, Universitetet i Bergen)
Introducció: Apunts per a una història crítica de l'antropologia a les Illes Balears i Pitiüses
2. Andreu Ramis Puig-Gros (UIB)
Ruboritza, la identitat? Processos de patrimonialització a les Illes Balears
3. Joan Costa Bonet (IAI)
Obrint camins: una experiència de catalogació de vies rurals a Eivissa i Formentera
4. Catalina Maria Brotad Vives (URV)
El cohousing com a model per recuperar el dret a l'habitatge i a la ciutat. El cas de la cooperativa Ka Nostra a Mallorca
5. Omar Trujillo Hernández (Universitat de Heidelberg)
Violència, tensió transnacional y lo festivo en s'Arenal, Mallorca
6. Alex Miquel Novajra (UIB)
De tenir treball a ser el treball: Fronteres urbanes i límits polítics

Homes i cura: una trans/formació en marxa?

Coordinació: María Offenhenden (HES.SO Valais, ICA) i Paco Abril Morales (UdG, UOC)

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 523

En aquest simposi ens proposem analitzar la participació dels homes en el treball de cura, tant pel que fa a la cura de persones adultes dependents com en la infància, en la forma remunerada i no remunerada, i en l'entorn domèstic, institucional i comunitari. La proposta del simposi parteix de la consideració que la redistribució més justa i equitativa entre gèneres dels treballs de cura és un pilar fonamental per reduir les desigualtats socials.

Comunicacions

1. Paco Abril, Jordi M. Monferrer, Teresa Jurado, Carmen Botía-Morillas y Victoria Bogino-Larrambeberé (UdG, UDIMA, UNED, UPO, UR)
Pymes que facilitan la conciliación corresponsable a los hombres y empleados que logran implicarse en los cuidados
2. Vítor Hugo Adami (URV)
Desde un investigador hacia un gerocultor: reflexiones auto etnográficas acerca del cuidado de ancianos en centros geriátricos de Barcelona
3. Carlos Chirinos (URV)
Hogar y cultura material del cuidado: cuando los hombres mayores cuidan de sus esposas enfermas
4. Emilio Ferrer Romero (GRAFO, UAB)
Visibilizando hombres matrones en Catalunya: rompiendo estereotipos de género en el cuidado del binomio madre-bebe
5. Mireia Roca Escoda i Yolanda Bodoque Puerta (ICA, URV)
Cuando el "buen cuidador" es hombre: discursos de los gestores de las organizaciones que prestan servicios de cuidado
6. Montserrat Soronellas Masdeu i Dolors Comas d'Argemir (URV)
Els homes en la cura dels seus familiars adults. De l'obligació moral al compromís social

Comunicació indígena, patrimonialització, activisme polític i noves formes de governabilitat

Coordinació: Gemma Orobitg, Gemma Celigueta i Gabriel Izard (UB)

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 506

Aquest simposi vol reunir recerques sobre cultures indígenes, afroamericanes o altres minories socials que permetin debatre sobre la forma en que la cultura és comunicada, tant "cap a dins" com "cap a fora", a través de mitjans diversos (i.e. mitjans de comunicació propis, museus, festivals de cinema, xarxes socials, etc...). L'objectiu és reunir exemples diversos a Amèrica Llatina, però també de minories d'altres regions del món, que permetin reconstruir les temàtiques (i.e. territori, llengua, canvi climàtic, sabers tradicionals, cultura material, etc...), els llenguatges, els sentits i els efectes socials, desitjats i reeixits, d'aquesta comunicació de la pròpia cultura. En particular, i pel que fa als processos que endeguen i refermen aquestes iniciatives de comunicació, proposem d'inici analitzar-ne: la patrimonialització, l'activisme polític i l'emergència de noves formes de governabilitat.

Comunicacions

1. Denise Sinclair Tijero (UAB)
Geopolítica en Atacama: convenios mineros en tierras indígenas
2. Gabriel Izard Martínez (UB)
Històries i llocs: patrimoni cultural i territori en un festival de cinema afro-colombià
3. Gemma Celigueta i Mònica Martínez Mauri (UB)
Dissenys robats? Activisme indígena a Panamà, Guatemala i l'espai Web 2.0
4. Karla Nahuelpan Sánchez (GRAFO, UAB)
Dimensiones del transnacionalismo en el colectivo mapuche de Barcelona: activismo político e identidad
5. Aníbal García Arregui (UB)
El cos afroindígena i la comunicació més enllà de les elits
6. Marta Pons Raga (CINAF, UB)
El secreto a Internet: la santería com a camí d'aprenentatge espiritual
7. Joan Frigolé Reixach (UB)
Violències contra periodistes a Mèxic

Règims d'(im)mobilitat, sistemes de control i noves formes d'exclusió social i de precarització

Coordinació: Joan J. Pujadas (URV, ITA) i Balint Abel Beremenyi (UAB)

Divendres, 31 de gener, de 18:00 a 20:00h.

Aula 505

Sota l'etiqueta de règims de mobilitat hi ha una creixent literatura que intenta abordar des d'una perspectiva crítica diferents camps d'estudi i anàlisi en què els processos de mobilitat (i immobilitat) ocupen un lloc protagonista. La premissa que orienta aquest simposi és doble: d'una banda explorar comparativament dos o més camps d'estudi de la mobilitat i, també, emfatitzar aquelles aproximacions etnogràfiques que ens mostrin com la immobilitat, creixent i induïda per la globalització i els sistemes normatius, conviu amb una mobilitat de mitjana i llarga distància, incrementada per les noves tecnologies i l'abaratiment dels sistemes de transport. En un món presidit pels desplaçaments massius i les aerolínies *low cost*, l'exemple més colpidor de la immobilitat contemporània el trobem en els dispositius de control i de rebuig als països del Nord de la població expulsada dels seus països del Sud per guerres, conflictes i fam. Als naufragis que malauradament assolien la fugida d'aquests éssers humans prescindibles pel sistema neoliberal, s'hi suma el naufragi de la democràcia i la solidaritat de l'opulent bloc "occidental".

Comunicacions

1. Eduardo Manuel Chamorro (Instituto de Ciencias Sociales, Paraguai)
¿Volver para quedarse? Experiencias migratorias y expectativas de futuro de retornados paraguayos de España desde una perspectiva transnacional
2. Manuel V. d'Hers (MAUMIS. URV)
Aproximaciones a la migración inmóvil en el contexto de la diáspora venezolana
3. Miquel Martorell Faus (UAB)
Imaginarios de (in)movilidad de niños y niñas en entornos desfavorecidos. Un estudio etnográfico en el sur de Europa
4. Montserrat Rifà-Valls (UAB)
Biopolítica dels cossos (im)mòbils, exclosos i precaritzats de les dones musulmanes a Europa
5. Patricia Rocha (URV)
Me quiero ir a vivir a España. Argentinos y argentinas en proceso migratorio
6. Katalin Soós (Eötvös Loránd University of Budapest)
Migrant strategies: analyzing creative processes
7. Joan Josep Pujadas (URV, ITA)
Movilidad, motilidad y desajustes espaciales en el Camp de Tarragona

Els museus etnològics a Catalunya. Reptes i interrelacions amb l'antropologia social

Coordinació: Xavier Roigé Ventura, Alejandra Canals Ossul i Mireia Guil Egea (UB)

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h.

Aula 506

El simposi vol reflexionar sobre els reptes dels museus etnològics a Catalunya i la seva interrelació amb l'antropologia acadèmica. Es proposa una reflexió d'aquests equipaments des de la perspectiva dels diferents tipus de museus, tot analitzant tant els seus aspectes relacionats amb la seva gestió com amb els seus continguts i museografia. Un dels principals reptes que es proposen consisteix en analitzar la seva tradició i influència amb la disciplina antropològica, així com la seva influència mútua. Es vol parlar també de les perspectives de futur d'aquests museus.

Comunicacions

Línia 1: Els museus etnològics en l'àmbit local

1. Jordi Abella i Iñaki Arrieta
Museos y centros patrimoniales en los Pirineos: espacios para la cohesión social e instrumentos para el desarrollo local
2. Jordi Tura
El Museu Etnològic del Montseny, La Gabella. Present i reptes de futur
3. Sigrid Remacha
Del patrimoni industrial al patrimoni de la industrialització
4. Olga Rada
La terrissa de la Galera museïtzada: Terracota, Centre d'Interpretació de la Terrissa de la Galera

Línia 2: L'interès de l'Antropologia social acadèmica respecte als museus etnològics

5. Josep Oriol Pascual Sanpons
L'exposició mutant; una proposta pel segle XXI
6. Xavier Roigé, Alejandra Canals i Mireia Guil
Museos de nosotros y museos de los otros. Retos y desafíos para la antropología

Línia 3: Els museus etnològics i la visió de les altres cultures

7. Ariadna Solé i Miquel Figueras
Explicar des de l'antropologia i explicar l'antropologia. Els reptes per la construcció d'un programa educatiu per al Museu Etnològic i de Cultures del Món

Línia 4: Els discursos dels museus etnològics

8. Eva Monpó
Usos polítics de museus locals: anotacions des de museus etnològics valencians
9. Xavier Menéndez i Pablo
El Museu Nacional d'Etnologia de Catalunya. Relat, propostes i estat de qüestió (1980-2019)

Antropología e historia cultural de las fronteras en América Latina: las zonas de contacto como laboratorios epistemológicos

Coordinació: Wilson Muñoz i José Julián Soto

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 507

En América Latina, las fronteras constituyen áreas geográficas y socioculturales de gran dinamismo y peculiaridades, lo que las convierte en excelentes laboratorios sociales, históricos y culturales. Las particularidades de estas áreas siguen forzando a las ciencias sociales a replantearse y reflexionar de modo constante lo que entienden por nociones epistemológicas clave como cultura, identidad, nación y frontera, cuando intentan no sólo comprender la especificidad y complejidad de esas áreas socioculturales; sino también para nutrir y tensar los debates más globales producidos sobre esos tópicos.

Comunicacions

1. José Julián Soto i Wilson Muñoz
Entre invisibilidad y escabrosidad. El cura Juan Indacochea y Zevallos en la frontera norte de Chile (1902-1910)
2. Liliana Duica
La construcción de fronteras internas y la disputa de los monopolios estatales: observaciones etnográficas sobre el Río Putumayo en límites entre Colombia, Perú y Ecuador
3. Laura Fontana
Intercambios que superan la frontera: lucha colectiva entre comunidades mapuche a los dos lados de los Andes
4. Camila Álvarez
Instituciones en la frontera de Perú y Chile: una revisión crítica al manejo estatal chileno en la frontera tacno-ariqueña
5. Marcelo Maureira i Alejandro Garcés
Movilidad y economías de frontera en la Puna de Atacama
6. Pablo Mendez-Quiros
Interacciones, movilidades y territorios en la conformación de redes viales
7. Jorge Moreira
Parentesco y territorio. Dos aproximaciones a la idea de fronteras culturales en una comunidad aymara del norte de Chile
8. Héctor Córdova
Migración y educación en el Norte de Chile. Una mirada histórica de los últimos veinte años

ESPAIS TRANSVERSALS

Espai Professional

Transversalidades: la profesionalización de la antropología

Coordinació: Sergio Gil

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h.

Aula 522

Taula d'experiències professionals d'antropologia aplicada en diferents contextos.

Participants

Sergio Gil (GRECS)

Antropología implicada con el sector de la restauración. Una nueva vertiente analítica y aplicada del conocimiento generado por nuestra disciplina

Julia Reig (AntropoCon)

Fomentar la profesionalización de la disciplina: profesionales de la antropología integrados en equipos multidisciplinares

Manuela Alvarenga (Universidad Federal de Santa Catarina, Brasil)

La mirada antropológica y la solución de conflictos: la importancia de la interdisciplinariedad en la formación profesional en las ciencias aplicables

Federica Marzoni (Gastropología)

Gastropología, metodología y prácticas en el terreno

Espai Professional

Antropologia in situ

Coordinació: Josep Guasch (Associació Catalana de Professionals de l'Antropologia, ACPA)

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h.

Aula 522

En què i com treballen les/els professionals de l'Antropologia d'arreu de Catalunya? Ho fan en diferents àmbits, sobre diverses qüestions i/o problemàtiques presents i actuals. Un tast, *in situ*, d'un ventall ampli del que aporta avui, la professió.

Participants

Marina Girona (project manager, investigadora i formadora freelance en de/construcció i precarietat)

D'activista a professional del tercer sector social

Eulàlia Robert (ACPA)

PNL i salut emocional de l'esser humà. Un abordatge transcultural: creences, valors i congruència

Jordi Colobrants (ACPA)

La tecnoantropologia: la participació activa dels antropòlegs en el disseny i construcció d'un sistema universal d'innovació

Ingrid Bertomeu i Maite Hernández (ACPA)

Patrimoni cultural i transformació comunitària

El patrimoni etnològic a Catalunya. Gestió pública, legislació i equipaments

Coordinació: Rafel Folch (antropòleg; Direcció General Cultura Popular i Associacionisme Cultural. Departament de Cultura)

Divendres, 31 de gener, de 18:00 a 20:00h.

Aula 522

Espai de debat, d'anàlisi i reflexió al voltant de la trajectòria en la gestió del patrimoni etnològic català des de l'aplicació de les primeres polítiques públiques fins a l'actualitat, així com de noves propostes de governança cara al futur.

Breu introducció a la problemàtica

F. Xavier Menéndez (museòleg expert en legislació sobre patrimoni cultural. Diputació de Barcelona)

El patrimoni etnològic a Catalunya: gestió pública, legislació i equipaments (1980-2019)

Taula de treball

Carles García (antropòleg; Director del Museu del Ter)

Anna Goycoolea (ex-Directora de Desarrollo Regional y Municipal de la Secretaría de Cultura, Mèxic)

Gemma Casal (antropòloga; membre del Consell de l'Etnologia Catalana)

Daniel Solé (museòleg; coordinador de la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya)

Els caçadors d'ombres

Dijous, 30 de gener, de 12:00 a 14:00h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Elisenda Ardèvol (UOC)

Chasing Shadows (Els caçadors d'ombres)

Roger Canals (Universitat de Barcelona)

Els caçadors d'ombres (2019, 70') és un documental dirigit i filmat per Roger Canals conjuntament amb l'equip de recerca format per Ramon Sarró i Marina Temudo i produït per la University of Oxford i Jordi Orbitg Produccions.

Els kyangyang són els representants d'un moviment profètic que va néixer als anys vuitanta a Guinea Bissau en el si de l'ètnia balanta. Sota la influència dels esperits dels seus avantpassats, curen, endevinen i es comuniquen mitjançant una escriptura profètica. Els kyangyang van ser severament reprimits per l'Estat i van entrar en declivi, per bé que actualment aquest moviment experimenta un ressorgiment, especialment entre els joves balanta. El film s'endinsa en diferents adeptes del profetisme: des de l'escriptura fins a la curació, passant pels rituals de possessió o la iniciació espiritual. En llengua balanta "kyangyany" significa ombra. I és que aquests profetes són les ombres del món modern: un món que mimetitzant i subverteixen constantment.

Transformacions i món rural

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Roger Canals (UB)

I. *La nina de pedra*

Oriol Pascual i Lluís Jané (Museu Etnològic i de Cultures del Món)

En aquest espai presentarem *La nina de pedra* (2019, 10') com a exemple d'un conjunt de produccions audiovisuals que estem fent al museu sota el concepte de audiovisual immersiu. Coneixerem l'entorn d'on prové aquesta peça de la col·lecció del Museu Etnològic i de Cultures del Món descobrirem que darrera del valor estètic de cada objecte hi ha històries carregades de vida. Aquesta història ens explica el món en el qual vivim i obre un diàleg entre el passat i el present d'uns protagonistes que van néixer en un món que ja no existeix i que han sigut testimonis d'uns canvis vertiginosos. La infantesa de la nena Colometa Danès –que ara té 80 anys- no té res a veure amb la dels seus néts i la seva nina de pedra ens ho explica d'una manera evident i amb una rotunditat inqüestionable.

II. *Matonaires i vides pageses als pobles de Montserrat*

Margalida Mulet Pascual, Genís Frontera Vila i Anna Oliveras Cugueró (El Brogit. Centre d'Estudis; Observatori de l'Alimentació, ODELA-UB)

El fenomen montserratí de les pageses o de les matonaires és únic i genuí en el seu gènere. Per una banda, es tracta d'una activitat econòmica singular perquè, ancestralment i majoritàriament, qui l'ha desenvolupada han estat les dones de les masies i de les viles de la falda de Montserrat, de generació en generació. D'altra banda, ens trobem amb un mercat anòmal perquè, tradicionalment, la pagesia baixa a vendre a la plana, més dinàmica i poblada; però en el cas de les nostres pageses o matonaires, ascendeixen Montserrat amunt per obrir curiosament un "mercat de muntanya". El documental es proposa reconstruir la història viva d'aquesta activitat agrària i comercial de la mà de les pròpies protagonistes a partir d'una investigació històrico-etnogràfica. El documental està actualment en procés de producció així que es projectarà un tràiler per poder explicar i debatre sobre el procés de recerca i el contingut final que tindrà el film.

III. *La caça del porc senglar*

Albert Guasch (Universitat de Barcelona)

La caça del porc senglar (2019, 45') és un documental que forma part d'una recerca etnogràfica que busca una aproximació al patrimoni natural i a les concepcions de la naturalesa a través de l'experiència d'un grup de caçadors. A partir del treball de camp realitzat amb els caçadors de porcs senglars de Begues (Barcelona, Baix Llobregat), s'analitzen les característiques d'aquesta activitat en base als estudis que han teoritzat sobre les diferents concepcions de la naturalesa i les relacions entre humans i no humans i les relacions que s'estableixen amb el patrimoni natural. La investigació neix en el marc de quatre assignatures del Grau en Antropologia Social i Cultural de la Universitat de Barcelona. És a partir d'aquest treball de camp que sorgeix el projecte de recerca i el documental.

Imaginaris, joventut i decolonialitat

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Roger Canals (UB)

I. *Graffiti en Tarragona*

Rodrigo Almazán Cabetas i Guillermo Zaragüeta González (Universitat Rovira i Virgili)

Documental etnogràfic en procés sobre la escena cultural del graffiti en la ciutat de Tarragona. El rodaje se ha realizado a partir de un trabajo de campo en el cual les acompañamos en sus salidas, tanto nocturnas como diurnas, para observar los usos y prácticas ligados a esta subcultura para ilustrar así los testimonios de los propios escritores de graffiti. En última instancia se trata de reflexionar sobre los procesos de identidad y pertenencia relacionados con este estilo de vida en la ciudad de Tarragona basado en una cultura no hegemónica. Esta investigación forma parte de nuestra participación como estudiantes en el Màster de Antropologia Urbana (URV).

II. *Lo que ves es lo que hay*

Anna Fonoll (Universitat Rovira i Virgili)

Lo que ves es lo que hay (2018, 14') és un curtmetratge que sorgeix a partir d'un taller de cinema col·laboratiu a l'aula, amb un grup de joves de l'IES Pont del Diable. El resultat final d'aquesta col·laboració ha esdevingut un breu retrat de quatre joves dels afores de Tarragona que expliquen tot allò que els hi passa pel cap: des de les seves aspiracions fins allò que detesten, passant pels personatges que els agradaria representar a la pel·lícula. En definitiva, aquest curtmetratge etnogràfic retrata la visió més subjectiva dels joves del barri de Sant Salvador de Tarragona, sense filtres ni estereotips.

III. *Crònica d'una joventut*

Anna Fonoll (Universitat Rovira i Virgili)

Crònica d'una joventut (2019, 36') és el resultat d'un seguiment audiovisual que acompanya una recerca sobre l'acció col·lectiva dels joves de la ciutat de Tarragona. L'objectiu ha estat fer un retrat de l'acció col·lectiva dels joves a la ciutat mitjançant les seves paraules i experiències, els seus espais sonors i les seves construccions iconogràfiques. A partir del procés etnogràfic dut a terme, i agafant com a referència el "cinéma vérité", la càmera s'ha col·locat de forma explícita en espais-temps diversos amb la voluntat de conèixer i entendre l'acció col·lectiva tarragonina entre bastidors, càmera en mà i trípode a l'esquena. La recerca i l'audiovisual han comptat amb la supervisió acadèmica de Montserrat Soronellas (URV) i amb el suport dels coordinadors del projecte municipal de la recerca.

IV. *Deconstruint l'imaginari del Sud Global*

Equip Kuzaba-Logos (Universitat Rovira i Virgili-Universitat Oberta de Catalunya)

Som un col·lectiu d'estudiants del grau d'Antropologia i Evolució Humana de la URV-UOC que presentem un projecte de recerca en curs que té un component audiovisual important. El projecte Congo és el primer d'una possible sèrie de treballs divulgatius enfocats a la producció de documents adreçats al gran públic que ajudin a *decolonitzar* la mirada que tenim envers el Sud Global. El projecte està

emmarcat dins de la societat educativa del Congo/Brazzaville a partir d'establir ponts de comunicació entre la Université Marien Ngouaibi/Brazzaville, la URV i l'escola d'Educació Primària Merci et Merci situada a Makélékélé, un dels barris perifèrics de Brazzaville.

Espai Audiovisual

Resiliències i resistències

Divendres, 31 de gener, de 18:00 a 20:00h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Roger Canals (UB)

I. *La resiliència de la Neus Català i Pallejà*

Vicky Roldán

La resiliència de la Neus Català i Pallejà (2019, 12') és un audiovisual que forma part d'un projecte artístic iniciat l'any 2015 i que està basat en la biografia de Neus Català i la seva denúncia del que va passar en els camps de concentració i, en la seva tasca per la preservació de la memòria històrica, fins el final de la seva vida. Aquí només es presentarà una part del projecte, la projecció de l'audiovisual. Com volia la Neus, la idea és que sigui un llegat per les properes generacions.

II. *EnFemme*

Alba Barbé i Serra (GRECS-UB, ICA)

EnFemme. (2018, 70') és una proposta de la seva directora, Alba Barbé, per a contribuir a la democratització del coneixement antropològic a través del llenguatge audiovisual, ja que aquest documental forma part i és el resultat de la seva recerca etnogràfica. *EnFemme* és un petit refugi per a l'anonimat a la metròpolis de Barcelona, obre la porta al secret: "m'agrada vestir de dona". A poc a poc descobrirà la fluïdesa del gènere en un món vertiginós que exigeix constantment posicionar-nos. El documental revela el silenci d'una vivència que ja no es pot mantenir oculta però també la solidaritat i la importància del plaer a l'hora de construir la identitat. Amb ell, ens convertim en testimonis del naixement d'una comunitat.

Espai Artístic

Experiències entre l'art i l'antropologia

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Roger Canals (UB)

I. *Antropologia Digital*

Artur Llinares Pacia (Universitat de Barcelona)

Hem considerat aquest espai com a una oportunitat d'exposar part d'una recerca encara en curs que té un vessant artístic i expositiu en la comunicació dels seus resultats. Seguint un interès recent, però gens nou, en la socialització en àmbits digitals ens trobem en una recerca en vers a les continuïtats i discontinuïtats de les

tensions socials generades en el món off-line i la seva representació en xarxa. Creiem que a través de l'art podem oferir una mostra del potencial interrogatiu antropològic envers allò digital i la representació de l'"home modern" dins la multimodalitat que ens exigeix la societat en xarxa. D'igual forma creiem que amb aquest tipus d'enfocament podem destacar el treball que s'està fent en àmbits de l'antropologia no del tot explorats, desenvolupant així de forma més àmplia la col·laboració entre àmbits i disciplines.

II. *Retalls de confinament i llibertat*

Joan Soler-Adillon i Elisenda Ardèvol (Universitat Oberta de Catalunya)

Aquesta proposta té per objectiu presentar dos treballs que aborden una mateixa temàtica des d'àmbits i metodologies diferents. Ambdues giren al voltant de l'experiència d'empresonament vinculada a l'acció política i de com una experiència íntima pot transformar-se en col·lectiva. *In Pieces VR* és la primera creació artística del projecte *In Pieces. Sketches of a Dystopian Present*, realitzat per Joan Soler-Adillon. Es tracta d'un documental experimental que es presenta com a experiència de Realitat Virtual en format 'room-scale'. Aquesta obra artística ressona amb la recerca *Cartes per a la llibertat; escriure als presos com acció política*, un treball de camp offline i online realitzat per Elisenda Ardèvol i Isabel Travancas sobre les campanyes d'escriure als presos polítics a Brasil (Lula) i Catalunya (Jordi Sánchez i Jordi Cuixart). Prenent com a eix les cartes que la gent els hi envia a la presó i la circulació d'aquestes cartes, les seves respostes, i els seus silencis o devolucions, analitzem les implicacions materials, sensorials, emocionals i afectives que comporten una acció política centrada en la paraula i la correspondència.

III. *Omuses/Osmologies*

Meritxell Virgili Arumí (Associació Catalana Professionals de l'Antropologia)

Has pensat mai quina olor fa el teu barri i si altres veïns o veïnes l'oloren igual que tu? Has imaginat mai l'olor que pot arribar fer un delictes d'odi? Hi estem psicossocialment i biològicament preparats? Parlarem de les dinàmiques olfactivas que sentim, percebem i memoritzem, de les exuberàncies a l'hora de nomenar-les i d'unes certes categoritzacions, també del seu valor representatiu. Les olors culturals, una realitat ambiental compartida. L'olor cultural o etno-olor és un símbol prototípic, arquetip o originari d'una experiència perquè sintetitza vivències, capta fenòmens físics, transmet idees i valors culturals per mitjà dels quals les societats ordenen i integren el món. És un model per representar el més característic del gènere humà perquè és un principi de testimoniatge de la nostra relació amb l'ambient.

IV. *La Ricarda*

Isabel Graupera Gargallo (Universitat Autònoma de Barcelona)

En aquest espai d'experimentació entre l'art i l'antropologia presento una activitat docent que vaig coordinar com a professora del Departament d'Antropologia de la UAB en el marc d'un seminari per alumnes de 4rt curs del Grau. Aquesta va consistir en un exercici atípic d'introducció a la pràctica de l'observació participant que els alumnes van fer a La Ricarda per generar propostes d'intervenció sociocultural per a la patrimonialització, protecció i difusió d'una obra arquitectònica de gran valor material i immaterial. Calia pensar i esbossar propostes d'intervenció que, no només fomentessin la interacció i el coneixement de la casa que proporciona la visita, sinó que apostessin per mobilitzar allò intangible, el valor immaterial de La Ricarda. La clau estava en trobar el denominador comú entre l'edifici i la població del Prat i aquest era, precisament, l'espai i la seva transformació al llarg del temps.

Ritualitats

Dijous, 30 de gener, de 16:00 a 18:00h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Virginia Fons (UAB)

Estudiants del Grau d'Antropologia Social i Cultural de la UAB exposaran una experiència docent sobre l'anàlisi de rituals. L'objectiu principal és presentar algunes ritualitats contemporànies per tal de submergir-nos en el que representen aquestes ficcions i el que expressen en el camp social, cultural i/o polític. On és interessant copsar la imaginació cultural d'algunes societats a través de ficcions performatives. Es pretén exposar, a més a més, un mètode d'anàlisi dels rituals que permet aprofundir en el contingut ritual i simbòlic i comprendre com s'expressa, es comunica i es performa la realitat ficcionada.

Doctorands en discussió: la vida d'antropòlegs futurs

Divendres, 31 de gener, de 15:30 a 17:30h.

Aula 505

Coordinació: Marta Contijoch i Emma Fàbrega (Universitat de Barcelona)

Taula rodona

Xavier García Curado (Universitat de Barcelona)

Miquel Martorell (Universitat Autònoma de Barcelona)

Alèxia Rué (Universitat de Barcelona, European Social Research Unit-ESRU)

Celeste Muñoz (UB, UOC)

En els darrers anys, la precarització de la vida acadèmica i de la recerca al nostre país s'ha traslladat també als programes de doctorat i al procés de realització de la tesi, tot afectant a les relacions entre doctorands, tutors, programes de doctorat i departaments, així com a les condicions en què les noves recerques són dutes a terme. Conseqüentment, aquesta taula rodona servirà com a espai per compartir diferents experiències en el procés de fer les tesis dels doctorands d'antropologia de Catalunya, tenint en compte aquestes i altres qüestions que puguin emergir.

Recerques emergents

Divendres, 31 de gener, de 9:00 a 11:00h.

Aula 522

Coordinació: Jordi Gascón (Universitat de Barcelona)

I. Món indígena

1. Pere Morell (UdG-IEA)

Autodeterminació i sobirania dels pobles indígenes: atlas d'un estudi en perspectiva interdisciplinària i comparada

2. Jairo Gabriel Sánchez Carrasco (URV)

Etnografía en base a un trabajo de campo extenso con los waorani de la Amazonía ecuatoriana

II. Patrimoni

3. Íngrid Castañé (UdG)

Nous moviments socials i patrimoni construït: estudi de casos a Catalunya, excepte l'Àrea Metropolitana de Barcelona (1970-2018)

4. Anna Jarque i Jaume Sabaté (Coordinadora d'Entitats sobre la Memòria Popular de Catalunya)

El naixement de CEMPAC, el repte en tres temps

5. Theresa Tankred (Universitat de Bergen)

La Patum de Berga: La religiositat i la identitat patumaire a través del ritual Els Salt dels Plens

II. Miscel·lània

6. Gaspar Maza, Ramón Parramón i Patricia Bagan (URV, UB, UNED)

Asimetrías: Caso Horts de Sant Pau del Camp, Barcelona

7. José Coll (URV, UOC)

Hibridaciones en el concepto de "naturaleza": heterogeneidad de discursos entre lo tradicional y las nuevas miradas hacia la ecología

Recerca i transferència

Divendres, 31 de gener, d'11:30 a 13:30h.

Aula 522

Coordinació: Jordi Gascón (Universitat de Barcelona)

1. Oriol Pasqual (Museu Etnològic i de Cultures del Món)

Presentació de l'app Camins d'autor

Proposta d'aplicació de noves tecnologies en museística

2. Arantza Beguería, Maria Clara Gaspar, Patricia Messa, Margalida Mulet i Marta Ruiz (ODELA-UB)

De la coexistència a la convivència en el Campus de l'Alimentació de Torribera: sostenibilitat alimentària i acció social a Santa Coloma de Gramenet

Projecte que vol establir ponts entre la universitat i la ciutadania

3. Julieta Olaso (Associació Poble Vell, Corbera d'Ebre)

Recuperem Junts la memòria de la Terra Alta.

Taller inclusiu intergeneracional de recuperació de la memòria de la guerra i el franquisme

Espai Recerca

Pòsters

Hall de la Sala de Graus

1. Esther Oliver-Grasiot (UAB), Mònica Martínez (UB) i Montserrat Ventura (UAB)
Pobles indígenes, pau i conflicte: el cas de Guatemala
2. Gaspar Maza (URV) i Xavi Camino
L'esport en la transició de la "ciutat model" a la "ciutat marca". El cas de Barcelona 1992-2109

Espai Publicacions

Presentació de llibres

Dissabte, 1 de febrer, de 9:00 a 11:00h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Araceli Muñoz (Universitat de Barcelona)

1. Maria Albert Rodrigo
Neochamanismos en España. Un estudio desde el ámbito valenciano (UOC, 2019)
2. Luis Gimenez Amoros
Tracing the Mbira Sound Archive in Zimbabwe (Routledge, 2018).
3. Elisa Alegre-Agís i Sam Fernández Garrido (ed.)
Autoetnografías, cuerpos y emociones (I). Perspectivas metodológicas en la investigación en salud (URV, 2019)
Sam Fernández Garrido i Elisa Alegre-Agís (ed.)
Autoetnografías, cuerpos y emociones (II). Perspectivas feministas en la investigación en salud (URV, 2019)

Espai Publicacions

Les revistes d'antropologia a Catalunya: present i futur

Dissabte, 1 de febrer, d'11:30 a 13:30h.

Aula 521 (Arxiu)

Coordinació: Saida Palou (ICRPC, Universitat de Girona)

Taula rodona

1. *Revista d'Etnologia de Catalunya*. Rafael Folch
2. *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*. Maria Offenhenden
3. *Perifèria. Revista de Recerca i Formació en Antropologia*. Teresa Habimana
4. *Arxiu d'Etnografia de Catalunya. Revista d'Antropologia Social*. Montserrat Soronellas
5. *(Con)textos. Revista d'Antropologia i Investigació Social*. Luis Lorenzo
6. *Caramella. Revista de Música i Cultura Popular*. Aleix Cardona

PROTOCOL CONTRA L'ASSETJAMENT

El Primer Congrés Català d'Antropologia (CoCA) es compromet a crear les condicions per oferir un punt de trobada lliure d'assetjament i discriminació. Per això, ens comprometem a promoure un espai acollidor per tothom, sense discriminació per raó de gènere, identitat i expressió de gènere, orientació sexual, discapacitats, etnicitat, aspecte físic, edat, religió, estatus socioeconòmic o acadèmic, lloc de naixement o d'altres línies d'opressió. No tolerarem l'assetjament, la discriminació ni el comportament violent dels participants i les participants al Congrés en cap de les seves expressions.

Considerem que un comportament inacceptable inclou, però no es limita a:

- assetjament o discriminació en qualsevol forma
- comentaris o comportaments verbals ofensius, irrespectuosos, intimidatoris o insultants que reforcin les estructures socials de dominació relacionades amb àmbits com el gènere, la identitat i l'expressió de gènere, l'orientació sexual, la discapacitat, l'etnicitat, l'aparença física, l'edat, la religió, la classe social, l'estatus socioeconòmic o acadèmic, el lloc de naixement o qualsevol altra línia d'opressió
- intimidació deliberada, seguiment o assetjament
- contacte físic no desitjat
- atenció sexual no desitjada
- amenaça real o implícita de dany o perjudici professional o financer
- recomanar o encoratjar qualsevol dels comportaments anteriors
- abús físic, verbal o psicològic, assalt o comportament violent dels i les participants al Congrés en qualsevol forma.

Actuació

Es preveu que, en el cas que una persona sol·liciti aturar qualsevol conducta d'assetjament o inacceptable, es pugui donar una resposta de forma immediata. Aquesta política contra l'assetjament exposa les nostres expectatives per a totes aquelles persones que participen al Congrés, així com a voluntaris, personal de locals, de servei i altres.

Si una persona que participa al Congrés realitza qualsevol comportament d'assetjament, l'organització del Congrés prendrà totes les actuacions necessàries en contra de qui l'hagi realitzat, que poden comportar la seva expulsió, sense cap devolució, o fins i tot la notificació a les autoritats, si s'escau.

Informes

Als espais del Congrés s'habilitarà un Punt Lila a disposició de qui ho requereixi. Aquest Punt Lila acollirà les demandes inicials d'atenció, ajuda i suport de les persones que declarin haver estat assetjades o víctimes de conductes irrespectuoses, i iniciarà les accions que consideri necessàries en coordinació amb l'organització del Congrés i d'acord amb la persona demandant.

Si us plau, no dubteu en contactar amb el Punt Lila si ho requereiu, o amb qualsevol dels membres de l'organització del Congrés. Tots els informes seran confidencials, tractats amb seriositat i resolts amb celeritat.

Si experimenteu o presencieu un comportament que constitueixi una amenaça immediata o seriosa per a la seguretat personal o pública, notifiqueu-lo al **112**.

Telèfon mòbil Punt Lila: **669 221 695**

Observatori de la Igualtat URV: observatori.igualtat@urv.cat / **977 55 83 66**

Mossos d'Esquadra: **977 63 53 00/977 92 03 60**

Aquest protocol es basa en el model de política contra l'assetjament del SIEF i el wiki Geek Feminism.

RELACIÓ DE SIMPOSI

S01. L'Àfrica revisitada. Una mirada des dels marges postcoloniais i la lluita de la sobirania.....	8
S02. Antropologia feminista i de la salut: explorant els marges del patriarcat i les hegemonies psi en salut mental, gènere i sexualitat	9
S03. Conservació a l'Antropocè: recombinant el camp i la ciutat.....	10
S04. Reflecting on historical and current musical and ethno-musicological encounters and their consequences	11
S05. El conflicte en contextos de patrimonialització, la patrimonialització en contextos de conflicte	12
S06. La resistència del concepte d'àrea cultural: repensant la seva presència actual en l'acadèmia, els museus i la societat	13
S07. Reproducció estratificada i mobilitat en un context d' <i>austeritat</i> i de declivi de la fecunditat: qüestionant la justícia reproductiva	14
S08. La presentació de l'ocult a la vida quotidiana: religió i noves espiritualitats en contextos urbans	15
S09. Ser campesina/o hoy en día: retos y estrategias para una vida digna en la era agroindustrial.....	16
S10. Efectes de la biomedicina sobre els processos de salut/malaltia/atenció en la vida i els cossos de les persones: una perspectiva des de l'antropologia de gènere.....	17
S11. Horitzons posthumanistes: Nous reptes epistemològics per a l'antropologia	18
S12. L'antropologia social en el maneig i la gestió sostenible del medi natural: la naturalesa com a subjecte de drets	19
S13. Incerteses del sistema alimentari: precarització, particularismes, malbaratament i nous riscos alimentaris	20
S14. Vulnerabilitat sociocultural i estratègies de supervivència: escenaris de precarietat i àmbits d'intervenció	21
S15. D'ençà de la Convenció de Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial: diàleg entre antropologia, polítiques globals i locals?	23
S16. Nous imaginaris sobre els processos d'identificació i opressió. Problematitzacions i aproximacions crítiques al gènere, la identitat i la diversitat	24
S17. The ritual use of psychoactive plants in Catalonia.....	26
S18. Mobilitats desbocades: informalitat, inseguretat i col·lapse en les noves i velles infraestructures de transport	27
S19. La cuestión urbana, hoy: ciudad y conflicto en el siglo XXI	30
S20. Antropologia Jurídica: l'etnografia de les justícies estatals	31
S21. Som acollida? Conceptualitzacions i debats des de l'antropologia.....	32
S22. L'esport a l'espai públic del segle XXI. Oportunitats i limitacions	33
S23. (Dis)capacitando el cuerpo antropológico: debates pendientes entre la Antropología y los Estudios Críticos de la Discapacidad.....	34
S24. Antropologías, turismos, etnografías y enfoques interdisciplinarios	35
S25. El Marroc i l'Islam. Entre les reinvençions del passat i les reapropriacions del present	36
S26. L'antropologia en el context de les Illes Balears i Pitiüses	37
S27. Homes i cura: una trans/formació en marxa?	38

S28. Comunicació indígena, patrimonialització, activisme polític i noves formes de governabilitat	39
S29. Règims d'(im)mobilitat, sistemes de control i noves formes d'exclusió social i de precarització	40
S30. Els museus etnològics a Catalunya. Reptes i interrelacions amb l'antropologia social	41
S31. Antropología e historia cultural de las fronteras en América Latina: las zonas de contacto como laboratorios epistemológicos.....	42

RELACIÓ D'ESPAIS TRANSVERSALS

Espai Professional	
Transversalidades: la profesionalización de la antropología	43
Antropologia in situ	43
El patrimoni etnològic a Catalunya. Gestió pública, legislació i equipaments	44
Espai Audiovisual	
Els caçadors d'ombres	44
Transformacions i món rural	45
Imaginaris, joventut i decolonialitat	46
Resiliències i resistències	47
Espai Artístic	
Experiències entre l'art i l'antropologia	47
Espai Docència	
Ritualitats	49
Doctorands en discussió: la vida d'antropòlegs futurs	49
Espai Recerca	
Recerques emergents	50
Recerca i transferència	50
Pòsters	51
Espai Publicacions	
Presentació de llibres	51
Les revistes d'antropologia a Catalunya: present i futur	51

 **PRIMER CONGRÉS CATALÀ
D'ANTROPOLOGIA**
Tarragona, 30 de gener – 1 de febrer 2020

Dijous, 30 de gener						
11:00-12:00	Sala de Graus Acreditacions					
12:00- 14:00	Aula 505 S19. La cuestión urbana, hoy	Aula 506 S05. Patrimonialització i conflicte	Aula 507 S10. Efectes de la biomedicina en perspectiva de gènere	Aula 516 S16. Nous imaginaris sobre processos d'identificació i opressió (1)	Aula 522 ET Professional Profesionalització de la antropologia	Aula 521 (Arxiu) ET Audiovisual Els caçadors d'ombres
14:00-16:00						
16:00-18:00	Aula 505 S22. L'esport a l'espai públic del segle XXI	Aula 506 S06. La resistència del concepte d'àrea cultural	Aula 507 S07. Reproducció estratificada i mobilitat	Aula 516 S16. Nous imaginaris sobre processos d'identificació i opressió (2)	Aula 522 S20. Etnografia de les justícies estatals	Aula 521 (Arxiu) ET Docència Ritualitats
18:00-18:30						
18:30-20:00	Aula Magna Acte Inaugural Taula de debat: Hegemonies, precariatats i dependències: els contextos de producció del coneixement antropològic					
20:00-21:00	Coca i cava					

Divendres, 31 de gener						
09:00-11:00	Aula 505 S21. Som acollida?	Aula 506 S15. D'ençà de la Convenció del Patrimoni Cultural Immaterial	Aula 507 S01. L'Àfrica revisitada	Aula 523 S27. Homes i cura	Aula 522 ET Recerca Recerques emergents	Aula 521 (Arxiu) ET Audiovisual Transformacions i món rural
11:00-11:30						
11:30-13:30	Aula 505 S02. Antropologia feminista i de la salut	Aula 506 S28. Comunicació indígena	Aula 507 S25. El Marroc i l'Islam	Aula 523 S04. Musical and ethno-musicological encounters	Aula 522 ET Recerca Recerca i transferència	Aula 521 (Arxiu) ET Audiovisual Imaginaris, joventut i decolonialitat
13:30-15:30						
15:30-17:30	Aula 505 ET Docència Doctorands en discussió	Aula 506 S30. Els museus etnològics a Catalunya	Aula 507 S14. Vulnerabilitat i estratègies de supervivència (1)	Aula 523 S11. Horitzons posthumanistes (1)	Aula 522 ET Professional Antropologia in situ	Aula 521 (Arxiu) ET Artístic Experiències entre l'art i l'antropologia
17:30-18:00						
18:00-20:00	Aula 505 S29. (Im)mobilitat, sistemes de control i exclusió social	Aula 506 S08. Religió i noves espiritualitats en contextos urbans	Aula 507 S14. Vulnerabilitat i estratègies de supervivència (2)	Aula 523 S11. Horitzons posthumanistes (2)	Aula 522 ET Professional El patrimoni etnològic a Catalunya	Aula 521 (Arxiu) ET Audiovisual Resiliències i resistències
20:00-21:00	Sala de Junes Sopar a peu dret i festa					

Dissabte, 1 de febrer						
09:00-11:00	Aula 505 S18. Mobilitats desbocades	Aula 506 S23. (Dis)capacitando el cuerpo antropológico	Aula 507 S31. Las fronteras en América Latina	Aula 523 S26. L'antropologia a les Illes Balears i Pitiüses	Aula 522 S03. Conservació a l'Antropocè	Aula 521 (Arxiu) Presentació de llibres
11:00-11:30						
11:30-13:30	Aula 505 S09. Ser campesina/o en la era agroindustrial	Aula 506 S24. Turismos, etnografías y enfoques	Aula 507 S12. El maneig i la gestió sostenible del medi natural	Aula 523 S13. Incerteses del sistema alimentari	Aula 522 S17. The ritual use of psychoactive plants in Catalonia	Aula 521 (Arxiu) Taula de revistes
13:30-14:30	Sala de Graus Cloenda congrés					